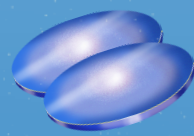

วารสารสิทธิทรรศน์ SITTHAT JOURNAL

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม, 2567)
Vol.2 No.1 (January-March, 2024)

ISSN 3057-1057 (Online)

093 5602069
098 5865276

sitthat.journal@gmail.com

<https://so19.tci-thaijo.org/index.php/SITT/>

เลขที่ 1/4 ซอย 44 ถนนรณชัยชาญยุทธ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

วารสารสิทธิธรรม ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2567)

ISSN 3057-1057 (Online)

กองบรรณาธิการ

- ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี

: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- บรรณาธิการ

ดร.บุญเพ็ง สิทธิวงษา

: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

ศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เจิมสิทธิประเสริฐ

: มหาวิทยาลัยชินวัตร

รองศาสตราจารย์ ดร.พิสิฐ โอ่งเจริญ

: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

รองศาสตราจารย์ ดร.ราเชนทร์ นพณัฐวงศ์กร

: มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญเหลือ บุบผามาลา

: วิทยาลัยพิษณุพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา คล้ายเดช

: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรชินโรส

: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

- ผู้จัดการวารสาร

ดร.อาทิตย์ แสงแฉก

เกี่ยวกับวารสารสิทธิธรรม

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์ : วารสารสิทธิธรรม (SITTHAT JOURNAL) มีนโยบายรับตีพิมพ์บทความด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมศาสตร์ พระพุทธศาสนา ปรัชญา มนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ศีลศาสตร์ และสหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์

กระบวนการพิจารณาบทความ : บทความที่เผยแพร่จะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่ทราบข้อมูลของผู้ส่งบทความ

ประเภทของบทความ :

1. บทความวิจัย
2. บทความวิชาการ
3. บทความทวิการณหนังสือ

ภาษาที่รับตีพิมพ์ : ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

กำหนดการออกเผยแพร่วารสาร :

วารสารกำหนดวงรอบการเผยแพร่ 4 ฉบับต่อปี ดังนี้

ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม, ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน

ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน, ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม

การติดต่อประสานงานและส่งบทความเผยแพร่ :

1. สอบถามรายละเอียดเบื้องต้น เช่น รอบการเผยแพร่ หนังสือตอบรับการตีพิมพ์ เป็นต้น

โทร. 093 5602069, 098 5865276

2. คำแนะนำสำหรับผู้เขียน
3. เทมเพลตบทความวิจัย
4. เทมเพลตบทความวิชาการ
5. เทมเพลตบทวิจารณ์หนังสือ
6. ลงทะเบียนวารสาร และส่งบทความในวารสาร
7. แบบขอส่งบทความตีพิมพ์
8. ลงทะเบียนส่งบทความ
9. สแกนไลน์ กลุ่มวารสารสิทธิธรรม เพื่อการติดต่อประสานงานเผยแพร่บทความ

บทบรรณาธิการ

วารสารสิทธิธรรม (SITTHAT JOURNAL) เป็นวารสารด้านสังคมศาสตร์ เปิดรับบทความวิชาการ บทความวิจัย รวมทั้งบทวิจารณ์หนังสือ เปิดรับตีพิมพ์เผยแพร่บทความด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมศาสตร์ พระพุทธศาสนา ปรัชญา มนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ศีลศาสตร์ และสหวิทยาการด้านสังคมศาสตร์ กำหนดเผยแพร่ปีละ 4 ฉบับ โดยบทความที่ส่งมาตีพิมพ์เผยแพร่กับวารสารจะได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 2 ท่าน วารสารฉบับนี้เป็นวารสารปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2567) เป็นฉบับปฐมฤกษ์ของปี 2567 ตีพิมพ์บทความทั้งสิ้นจำนวน 5 บทความ เป็นบทความวิจัย 5 เรื่อง

วารสารขออนุโมทนาและขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่ส่งบทความมาตีพิมพ์เผยแพร่กับทางวารสาร ตลอดจนถึงเครือข่ายด้านวิชาการ โดยเฉพาะสายการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้อนุเคราะห์ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนบทความและวารสารด้วยดีเสมอมา วารสารรู้สึกเป็นเกียรติและมีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการได้พัฒนาศักยภาพด้านวิชาการของผู้เผยแพร่บทความ และมีความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างยิ่งที่จะปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพบทความให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป ขออนุโมทนาและขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ดร.บุญเพ็ง สิทธิวงษา

บรรณาธิการวารสาร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทความวิจัย	
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พระครูวินัยธรสุวรรณ สุวณฺโณ (เรื่องเดช)	1
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอภูพาน จังหวัดอุดรธานี วิจิต ยศสงคราม	16
แนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ไชยพร สมานมิตร	30
ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย พระสิทธิวัฒน์ ศรีธรรมวงศ์	45
แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อนุสรณ์ บุสดี	59

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่
ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

FACTORS THAT ARE THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PRINCIPLES OF
SECULAR DHAMMA AND EFFICIENCY IN PERFORMING DUTIES OF PERSONNEL
OF THE SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN KOSUM PHISAI
DISTRICT MAHA SARAKHAM PROVINCE

พระครูวินัยธรสุวรรณ สุวณฺโณ (เรืองเดช)

Phra Khruwinaithornsuan Suwanno (Reungde)

โรงเรียนการกุศลวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น

Kankusonwatnongwang School, Khon Kaen Province, Thailand

E-mail: suwanneu142@gmail.com

วันที่รับบทความ: 5 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 26 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 28 มกราคม 2567

Received: January 5, 2024; Revised: January 26, 2024; Accepted: January 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 359 คน และกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จำนวน 10 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

โดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับ ประกอบการอภิปรายผล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า : (1) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติ

หน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความสามารถ (X2) ด้านระบบการตรวจสอบ (X4) และด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X1) ตามลำดับ และ (3) ควรจัดโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบุคลากรและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่รับใช้บริการประชาชน มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อการปฏิบัติหน้าที่และตรงต่อเวลา พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ โดยการอบรมเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ และมีความอดทนอดกลั้นและไม่ถ้อยถอย เมื่อเจออุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเสริมสร้างความสามัคคีในองค์กรให้มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนและเพื่อนร่วมงานเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรม, ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่, บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the relationship between the principles of secular dhamma and the performance of duties of sub-district administrative organization personnel (2) to study the factors that have a relationship between the principles of secular dhamma and the performance of duties of the organization's personnel Subdistrict Administrative Organization and (3) to study guidelines for developing the relationship between the principles of secularism and the performance of duties of Subdistrict Administrative Organization personnel in Kosum Phisai District The sample group included personnel of the Subdistrict Administrative Organization and those who came to receive services in Kosum Phisai District. Maha Sarakham Province, 359 people, and the target groups include Administrators and department heads in the Subdistrict Administrative Organization in Kosum Phisai District, totaling 10 people, were quantitative research and qualitative research Statistics using frequency distribution statistics and percentage of respondents Analyzed by presenting in tables using mean statistics and standard deviation multiple regression analysis using sequential variable selection method. Accompanying the discussion of results Data analysis and descriptive analysis the results of the research found that: (1) the relationship between the principles of Secular Dhamma and the performance of duties of Subdistrict Administrative Organization personnel in Kosum Phisai District. Maha Sarakham Province Overall, it is at a moderate level. (2) Factors that have a relationship between the principles

of secularism and the performance of duties of subdistrict administrative organization personnel in Kosum Phisai District. Maha Sarakham Province Importantly, they include competence (X2), inspection system (X4), and relationships (X1), respectively and (3) various projects should be organized to suit personnel and various situations by being sincere in performing duties to serve the public. Be honest and sincere with each other in performing your duties and be punctual. Develop and increase efficiency in performing duties by training to build new skills and knowledge to keep up with the situation and have patience and tolerance and never give up when encountering obstacles and problems in the performance of duties As well as strengthening unity in the organization to be of one mind and organizing training for personnel to have a generous mind towards the public and co-workers for the efficiency of the organization.

Keywords: Factors that Have a Relationship Between Principles of Secularism, Performance of Duties, Organizational Personnel Subdistrict administration

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย และมีการกระจายอำนาจการปกครองให้กับประชาชนอย่างแท้จริงและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง การบริหารการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานท้องถิ่นของตนตามวิถีทางประชาธิปไตยให้เป็นไปในทิศทางที่ตนปรารถนา อันเป็นสิทธิโดยชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังเป็นการยอมรับในคุณค่าศักดิ์ศรีและความสำคัญของประชาชนในท้องถิ่นให้รู้สึกว่าคุณค่าตนมีความเกี่ยวข้องมีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารที่ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งการควบคุมการตรวจสอบและการถอดถอนเป็นต้น ให้เกิดความรับผิดชอบเกิดความหวงแหนและปกป้องผลประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยและเป็นกลไกในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่นอันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2547 มีฐานะเป็นนิติบุคคล (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2560)

องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดคือมีสมาชิกสภาและผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในตำบล มีการบริหารงานโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำตัดสินใจกำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาตำบลกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานก็ย่อมสามารถที่จะแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นระดับตำบลตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ประชาชนในตำบลมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตนและเป็นเครื่องมือที่ดี

สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นที่จะก้าวและพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล การจัดทำร่างข้อบัญญัติและข้อบังคับตำบล การประชุมสภา การจัดทำระเบียบสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง พนักงานจ้าง การเลือกตั้ง งานเกี่ยวกับกฎหมายและคดี การประนีประนอมข้อพิพาทต่าง ๆ การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560) อย่างไรก็ตาม องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นส่วนหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย มีบทบาท ภาระหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2547 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงานจะมีผลต่อสภาพสังคมนั้น ๆ จากการศึกษาพบว่าในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลประสบปัญหาหลายประการ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความเข้าใจในบทบาทอำนาจและหน้าที่รวมถึงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่นั้น ๆ ว่าจะดำเนินการอย่างไรหรือกล่าวได้ว่ายังขาดทักษะในการปฏิบัติตามหน้าที่ ขาดคู่มือที่จะแนะนำการทำงานตามอำนาจหน้าที่ที่เป็นรูปธรรมเข้าใจง่ายและปฏิบัติได้ปฏิบัติงานตามใจตัวเอง และพวกพ้องไม่ยึดกฎระเบียบและข้อบังคับซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพยังคงต้องปรับปรุงแก้ไข (จินตวีร์ เกษมสุข, 2559)

หลักธรรมในพระพุทธศาสนาถือได้ว่าสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพราะสอนให้คนมีความเสมอภาคและเสรีภาพ ไม่ได้บังคับให้เชื่อสอนให้คนใช้เหตุผลสอนให้สังคมเกิดความสามัคคีกัน สอนให้คนประพฤติดีมีศีลธรรมหลักขรรยาวาสธรรม 4 เป็นคุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต เป็นธรรมที่สร้างความซื่อสัตย์สุจริต ผิดคน ช่มใจ ยับยั้งตนไม่ให้หลงไปทำผิด อดทนต่ออุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ และเสียสละแก่ส่วนรวม (พระธรรมเจดีย์ (ประกอบ ธมฺมเสฏฺฐ), 2552) จึงต้องการนำหลักขรรยาวาสธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อจะช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ประสบผลสำเร็จเสริมสร้างความมั่นคงของการพัฒนาท้องถิ่นจงใจให้คนมาร่วมกันทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นยังนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต แต่การปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จผลที่พึงประสงค์นั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถในทางวิชาการแล้ว บุคคลยังจะต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือ ความหนักแน่น มั่นคงในสุจริตธรรมและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จทั้งต้องมีกุศโลบายหรือวิธีการอันแนบคายในการปฏิบัติงาน ประกอบพร้อมกันด้วยจึงจะสัมฤทธิ์ผลที่แน่นอนและบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต, 2550)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักขรรยาวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อที่จะนำไปสู่การบูรณาการและสร้างแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลัก

ฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อ ยอดไปสู่ความเจริญขององค์กร ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3,475 คน (ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม วันที่ 18 กรกฎาคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3,475 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 359 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.84 โดยใช้วิธีของ Cronbach จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน ดังนี้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้มาติดต่อรับบริการในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัว

แปรรูปเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือกและจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรณข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการใช้การสรุปความ และการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัย

1) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการปฏิบัติตนตามหลักสัจจะ	3.05	0.62	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติตนตามหลักทมะ	3.02	0.76	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติตนตามหลักขันติ	3.01	0.78	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติตนตามหลักจาคะ	3.04	0.68	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.04	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$ S.D.=0.68) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตนตามหลักสัจจะ ($\bar{X} = 3.05$

S.D.=0.62) ด้านการปฏิบัติตนตามหลักจาคะ ($\bar{X}$ =3.04 S.D.=0.68) ด้านการปฏิบัติตนตามหลักทมะ ($\bar{X}$ =3.02 S.D.=0.76) และด้านด้านการปฏิบัติตนตามหลักขันติ ($\bar{X}$ =3.01 S.D.=0.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านกระบวนการความสัมพันธ์	3.07	0.19	ปานกลาง
ด้านความสามารถ	3.02	0.67	ปานกลาง
ด้านระบบการดำเนินงาน	3.04	0.56	ปานกลาง
ด้านระบบการตรวจสอบ	3.05	0.57	ปานกลาง
ด้านความสำเร็จ	2.87	0.78	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.02	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.02 S.D.=0.48) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกระบวนการความสัมพันธ์ ($\bar{X}$ =3.07 S.D.=0.19) ด้านระบบการตรวจสอบ ($\bar{X}$ =3.05 S.D.=0.57) ด้านระบบการดำเนินงาน ($\bar{X}$ =3.04 S.D.=0.56) ด้านความสามารถ ($\bar{X}$ =3.02 S.D.=0.67) และด้านความสำเร็จ ($\bar{X}$ =2.87 S.D.=0.78) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ลำดับตัวแปรที่ได้รับ การคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	2.313	.241	.134	9.588	.000	.257	1.538
ด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X_1)	.193	.065	.223	2.982	.003*	.420	2.381
ด้านความสามารถ (X_2)	.240	.052	.323	4.635	.000*	.485	2.062
ด้านระบบการดำเนินงาน (X_3)	-.012	.050	-.012	-.229	.819	.847	1.180

ด้านระบบการตรวจสอบ (X ₄)	.203	.027	.006	.115	.000*	.970	1.031
ด้านความสำเร็จ (X ₅)	-.014	.048	-.022	-.284	.776	.405	2.467

$$SE_{est} = \pm .41578 \quad R = 0.319; \quad R^2 = 0.102; \quad Adj. \quad R^2 = 0.805; \quad F = 6.168; \quad p\text{-value} = 0.001$$

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความสามารถ (X₂) ด้านระบบการตรวจสอบ (X₄) และด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X₁) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .203 และ .193 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านระบบการดำเนินงาน (X₃) และด้านความสำเร็จ (X₅) ตามลำดับ

3) แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปได้ดังนี้

พบว่า : ควรจัดโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบุคลากรและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่รับใช้บริการประชาชน มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อการปฏิบัติหน้าที่และตรงต่อเวลา พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ โดยการอบรมเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ และมีความอดทน อดกลั้น และไม่ถือ เมื่อเจออุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเสริมสร้างความสามัคคีในองค์กรให้มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนและเพื่อนร่วมงานเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร

อภิปรายผล

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปาน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตนตามหลักสัจจะ ด้านการปฏิบัติตนตามหลักจาละ ด้านการปฏิบัติตนตามหลักทมะ และด้านด้านการปฏิบัติตนตามหลักขันติ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์แดนชัย อภิขโย, พระครูวิจิตรธรรมโชติ,กันตภณ หนูทองแก้ว (2562) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสิงห์พระ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสงขลา. ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสิงห์พระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านขันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทมะและด้านจาอะ ส่วนด้านสัจจะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสิงห์พระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา มีการใช้หลักทรวาสในการพัฒนาคุณธรรมชีวิตอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกระบวนการความสัมพันธ์ ด้านระบบการตรวจสอบ ด้านระบบการดำเนินงาน ด้านความสามารถและด้านความสำเร็จ ตามลำดับ ทั้งอาจเป็นเพราะว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการปรับใช้และการเสริมสร้างเชิงรุกเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาศวิกรณ์ เปมสีโล (ตั้งคำ) และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการบูรณาการหลักทรวาสธรรมกับการปฏิบัติตนของครอบครัวไทย ยุคไทยแลนด์ 4.0. ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักทรวาสธรรม ได้แก่ สัจจะ ทมะ ขันธ์ และจาอะ 2) การปฏิบัติตนของ ครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ด้าน มั่นคงภายในครอบครัว และด้านสังคมและประเทศชาติ 3) หลักทรวาสธรรมที่นำมาบูรณาการกับการปฏิบัติตนของครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้แก่ หลักทรวาสธรรมด้านสัจจะ หลักทรวาสธรรมด้านทมะ หลักทรวาสธรรมด้านขันธ์และหลักทรวาสธรรมด้านจาอะ 4) สร้างองค์ความรู้ใหม่และรูปแบบการบูรณาการหลักทรวาสธรรมกับการปฏิบัติตนของ ครอบครัวไทยยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้แก่ การนำหลักทรวาสธรรมปลูกฝังกับการปฏิบัติในครอบครัว การใช้ตัวกลั่นกรองผ่านทางกาย จิต ปัญญา และสังคมเป็นตัวเชื่อม การสร้างกรอบในการยึดถือธรรมโดยใช้ศีลธรรม (เน้นปฏิบัติ) คุณธรรม (เน้นจิตใจ) และจริยธรรม (เน้น ความรู้) ฝึกปฏิบัติจนนำไปสู่การพัฒนาความรู้เท่าทัน (รู้จักตนเอง ปฏิบัติถูกต้อง (ทักษะชีวิต) ตั้งมั่นอยู่ในความดี (ละอายบาปทั้งปวง) และมีสุขภาวะที่ดี (สุขแท้) เพื่อเกิดการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ แก่นแท้ของหลักปฏิบัติโดยใช้หลักทรวาสธรรมกับการปฏิบัติตนสู่ความดี งาม และพัฒนาตนสู่ความเจริญแก่ครอบครัว

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านความสามารถ (X2) ด้านระบบการตรวจสอบ (X4) และด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X1) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .203 และ .193 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสทิงพระ จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านระบบการดำเนินงาน (X3) และด้านความสำเร็จ (X5) ตามลำดับ ทั้งอาจเป็นเพราะว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักทรวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 3 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญแต่อีก 2 ด้านไม่

มีความสัมพันธ์แต่ทั้ง 5 ด้านสามารถนำไปปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดีต่อองค์กร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุนทรธรรมนาถ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับศึกษาการบริหารงานบุคคลตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก (2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ควรจัดโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบุคลากรและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการจริงจังในการปฏิบัติ หน้าที่รับใช้บริการประชาชน มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อกันในการปฏิบัติหน้าที่และตรงต่อเวลา พัฒนาเพิ่ม ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ โดยการอบรมเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ และมีความอดทนอดกลั้น และไม่ถ้อยถอย เมื่อเจออุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเสริมสร้างความ สามัคคีในองค์กรให้มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนและ เพื่อนร่วมงานเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณา มธูลาภรังสรรค์ (2560) ได้ ศึกษาเรื่องรูปแบบการลดความรุนแรงของครอบครัวตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีปัญหาความรุนแรงของ ครอบครัวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม อยู่ในระดับปกติ 2) รูปแบบการลดความรุนแรงของครอบครัว ตามหลักธรรมาภิบาลของประชาชนในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา พบว่า การนำหลักธรรมในการครองเรือน ไปสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ให้มีความซื่อสัตย์ อดทน ข่มใจและเสียสละ รวมทั้งการส่งเสริมให้เป็น ครอบครัวตัวอย่างที่จะไม่ใช้ความรุนแรงในครอบครัวพูดคุยสอบถามด้วยความสนทนกัน

สรุป

1) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การ บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปาน โดยเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปฏิบัติตามหลักสัจจะ ด้านการปฏิบัติตามหลักจาละ ด้านการปฏิบัติตามหลัก ทมะ และด้านด้านการปฏิบัติตามหลักขันติ ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกระบวนการความสัมพันธ์ ด้านระบบการตรวจสอบ ด้านระบบการ ดำเนินงาน ด้านความสามารถและด้านความสำเร็จ ตามลำดับ

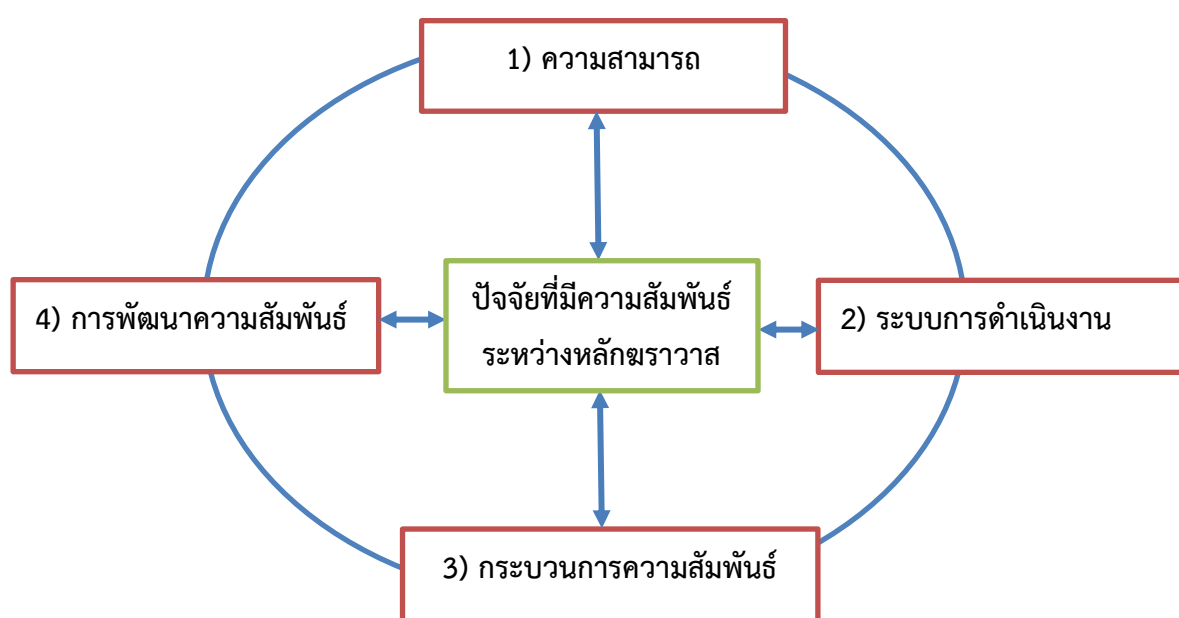
3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้าน ความสามารถ (X2) ด้านระบบการตรวจสอบ (X4) และด้านกระบวนการความสัมพันธ์ (X1) มีค่าสัมประสิทธิ์ ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .203 และ .193 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วน

ตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านระบบการดำเนินงาน (X3) และด้านความสำเร็จ (X5) ตามลำดับ

4) ควรจัดโครงการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบุคลากรและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่รับใช้บริการประชาชน มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อการปฏิบัติหน้าที่และตรงต่อเวลา พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ โดยการอบรมเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ และมีความอดทนอดกลั้น และไม่ถ้อยถอย เมื่อเจออุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเสริมสร้างความสามัคคีในองค์กรให้มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนและเพื่อนร่วมงานเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร

องค์ความรู้ใหม่

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะทั้งเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์กรควรมีนโยบายการนำหลักธรรมาธรรม 4 มาใช้กับบริหารงานและพัฒนาองค์กรให้เป็นระบบ และควรมีนโยบายการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาต่างๆ เพื่อมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมและความชัดเจน

1.2 องค์กรมีนโยบายเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับบุคลากรและควรจัดให้มีคณะกรรมการประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 บุคลากรควรนำหลักธรรมาธรรม 4 และหลักธรรมอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อองค์กร และควรสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาตนเองในปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นกับองค์กรและเป็นการบริการประชาชนให้ดีที่สุดตลอดถึงแนวทางในการนำมาปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 บุคลากรควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ สุจริตและเป็นเที่ยงตรงทั้งต่อองค์กรและควรให้ความร่วมมือในกิจกรรมการสร้างความสามัคคีภายในองค์กรและชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจในบริบทต่าง ๆ ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาการนำหลักพุทธธรรมอื่น ๆ เช่น สาราณียธรรม พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 มาบูรณาการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

3.2 ควรศึกษาวิจัยกระบวนการสร้างแรงจูงใจนำหลักธรรมมาพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่และศึกษาวิจัยความพึงพอใจของประชาชนกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3 ควรศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน และศึกษาแบบเจาะลึกเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา.(2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ:

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2560). รายงานสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

จินตวิรี เกษมสุข. (2559). หลักการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระมหาศวิภรณ์ เปรมสีโล (ตั้งคำ) และคณะ. (2561). การบูรณาการหลักธรรมาธรรมกับการปฏิบัติตนของ

ครอบครัวไทย ยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 3(2), 44 – 62.

- พระครูสังฆรักษ์แดนชัย อภิขโย, พระครูวิรัตธรรมโชติ,กันตภณ หนูทองแก้ว. (2562). การใช้หลักขรวาธรรม
ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสิงห์พระ อำเภอสทิงพระ
จังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการ มจร. บุรีรัมย์, 4(2), 24 – 34.
- พระครูสุนทรธรรมนาถ. (2565). การบริหารงานบุคคลตามหลักขรวาธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 2(5), 33 – 41.
- พระธรรมเจดีย์ (ประกอบ ธมมเสฏฐโณ). (2552). หลักขรวาธรรม 4. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). ธรรมานุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2560). ผลึกความคิด...การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory analysis. New York Harper & Row.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากร

สาธารณสุขอำเภอกุฉินชัย จังหวัดอุดรธานี

FACTORS AFFECTING THE PERFORMANCE OF PERSONNEL ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF BRAHMA VIHARA DHAMMA KUT CHAP DISTRICT PUBLIC HEALTH UDON THANI PROVINCE

วิชิต ยศสงคราม

Wichit Yossongkram

สาธารณสุขอำเภอกุฉินชัย

Kut Chap District Public Health, Thailand

E-mail: Wichityos@gmail.com

วันที่รับบทความ: 7 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 28 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 29 มกราคม 2567

Received: January 7, 2024; Revised: January 28, 2024; Accepted: January 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรม (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรม และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอกุฉินชัย จังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่สาธารณสุขอำเภอกุฉินชัย จังหวัดอุดรธานี จำนวน 359 คน และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร และผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่สาธารณสุขอำเภอกุฉินชัย จังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับ ประกอบการอภิปรายผล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า : (1) ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการประเมิน ติดตามและด้านการนำไปปฏิบัติ ตามลำดับ (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอกุฉินชัย จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านรูปแบบการบริหาร (X1) ด้านความสามารถ (X2)

และด้านความรับผิดชอบในการทำงาน (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .381 .299 และ .117 ตามลำดับ และ (3) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ควรการบริหารงานด้วยความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรี ควรมีความกล้าตัดสินใจในการปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีความเอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหาและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน และมีการบริหารการวางแผนด้วยความเที่ยงธรรมปราศจากอคติซึ่งสอดคล้องกับองค์ความรู้งานวิจัยที่ว่าคุณลักษณะของครูที่ดีตามหลักพรหมวิหารธรรมอย่างมีความสุข เพื่อประโยชน์ในองค์กรและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน, หลักพรหมวิหารธรรม, บุคลากรสาธารณสุข

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the level of work performance according to the principles of Brahmavihāra Dhamma, (2) to study factors affecting work performance according to the principles of Brahmavihāra Dhamma, and (3) to study guidelines for developing work performance according to the principles of Brahmavihāra Dhamma of public health personnel in Kut Chap District Udon Thani Province It is both quantitative and qualitative research. The sample group included administrators, personnel, and people aged 18 years and over in the Kut Chap District Public Health Area. Udon Thani Province, 359 people and the target group includes administrators, personnel, and community leaders in the Kut Chap District Public Health Area Udon Thani Province, 10 people, consisting of quantitative research and qualitative research Statistics using frequency distribution statistics and percentage of respondents Analyzed by presenting in tables using mean statistics and standard deviation Multiple regression analysis using sequential variable selection method. Accompanying the discussion of results Data analysis and descriptive analysis. The results of the research found that: (1) the level of work performance according to the principles of Brahma Vihara Dhamma of personnel Overall, it is at a moderate level. They can be arranged in descending order as follows Planning aspect Evaluation aspect Follow up and implementation, respectively (2) Factors affecting the performance according to the principles of Brahma Vihara Dhamma of public health personnel in Kut Chap District. Udon Thani Province Importantly, they include management style (X1), ability (X2), and work responsibility (X4). The coefficients of the predictors in the raw score (b) were .381, .299, and .117

respectively and (3) it is necessary for personnel to perform their duties to their fullest potential By strictly using the principles of Brahma Vihara Dhamma in performing duties Should be administered with good human relations and respect for rights and dignity. Should have the courage to make decisions to improve management to bring about change they care about problems and are equally passionate about solving them and there is planning administration with objectivity and without bias, which is consistent with research knowledge that the characteristics of good teachers follow the principles of Brahmavihāra Dhamma happily For the benefit of the organization and the effective performance of personnel duties.

Keywords: Factors Affecting Work Performance, Brahma Vihara Dhamma Principles, Public Health Personnel

บทนำ

ความสำเร็จขององค์กรนั้นจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีมีระเบียบ แบบแผน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาองค์กรนั้นทรัพยากรมนุษย์นั้นสำคัญเป็นอย่างมากเพราะฉะนั้นจึงต้องมีการจัดการที่ดีเพราะยังมีคนมากปัญหาที่ยังมีมากยิ่งถ้าเป็นองค์กรที่เกี่ยวกับการให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นเอกชนหรือรัฐบาลก็ตาม เช่น สถานีดำรงจ ที่ว่าการอำเภอ โรงพยาบาล ธนาคาร ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น องค์กรเหล่านี้จะต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ดียังงานบุคคลจะต้องมีแบบแผนในการพัฒนาฝึกอบรมบุคลากรเพราะบุคลากรเป็นเสมือนเครื่องจักรที่คอยขับเคลื่อนองค์กรนั่นเอง (กิริติ ยศยิ่งยง, 2552) การปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพ การงานประเภทใด พอสรุปได้ว่าหน้าที่หรืออาชีพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการที่จะเข้าถึงธรรม การที่จะรู้จักโลกหรือสิ่งทั้งหลายทั้งปวงดีว่าอะไรเป็นอะไรจำเป็นต้องมีการทำสิ่งหน้าที่ของตนโดยเฉพาะ เช่น อาชีพให้บริการ จะทำหน้าที่ตัวเองลุล่วงไปได้ด้วยดีเสียก่อนการที่คนหนึ่งทำหน้าที่โดยตรงของตนโดยไม่มีมลทินต่างพร้อยยอม เป็นการเพียงพอที่จะทำให้รู้จักว่าอะไรเป็นอะไรโดยเฉพาะอย่างยิ่งก็จักชีวิตจิตใจตนเองว่าหมายความว่าอย่างไรเป็นสิ่งที่ควรยึดถือหลงเหลือเพียงไรเป็นต้นถ้าหากว่าไม่ได้ทำอะไรจริง ๆ จัง ๆ ให้ดีที่สุดให้ถูกต้องตามอุดมคติของอาชีพหรือของหน้าที่นั้นๆแล้วมันยังน้อยเกินไปสำหรับที่จะรู้จักตัวเองรู้จักโลกรู้จักกิเลสรู้จักทุกข์ และรู้จักความดับทุกข์เป็นต้น (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

องค์กรเมื่อเกิดการบริหารจัดการที่ดีแล้วนั้นจะต้องดูการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรเพราะองค์กรจะเดินไปได้จะต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพจึงจะเป็นองค์กรที่ถือได้ว่าประสบความสำเร็จในองค์กรที่ให้บริการอย่างเช่น สาธารณสุขบุคลากรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่คอยให้บริการประชาชนจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเมตตาเพราะประชาชนที่มาใช้บริการส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ที่เดือดร้อนจึงต้องเข้าใจบริบทของผู้เดือดร้อนให้ดีโดยใช้หลักธรรมมาเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในสาธารณสุขอำเภอทุกตำบลโดยใช้หลักพรหมวิหารธรรม คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา (กัณฑ์พงษ์ นามเสนห์, 2559) ด้านเมตตานี้เจ้าหน้าที่นั้นปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้ที่มารับการบริการโดยไม่แบ่งชนชั้นให้ความเสมอภาคบริการด้วยความเต็มใจและหวังที่จะทำให้

เขาพันทุกข์ด้านกรุณาเมื่อเห็นผู้ป่วยที่เขามารับการบริการนั้นจะต้องไม่รังเกียจมีความกระตือรือร้นที่จะช่วยหรือรักษาด้านมูทิตาเมื่อเห็นผู้ป่วยดีขึ้นแล้วควรมีการพูดคุยเพื่อให้กำลังใจผู้ป่วยด้านอุเบกขาต้องทำให้เป็นกลางไม่ตกอยู่ในอคติ 4 คือ ลำเอียง ความรักความชัง ความเขลา ความกลัวข้อนี้สำคัญเพราะถ้าบุคลากรปฏิบัติงานโดยมีอคติ 4 ผลของงานอาจถูกมองในแง่ที่ไม่ดีต่อองค์กร (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2557)

การปฏิบัติตามหลักธรรมทางพุทธศาสนาพระธรรมปิฎกได้แสดงทัศนะว่าธรรมในพระพุทธศาสนาพระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้เป็นชุดเพราะเป็นระบบ คือ ระบบองค์รวมหมายความว่าต้องทำให้ครบชุดมีคุณภาพทั้ง 4 ด้าน นั่นคือหลักพรหมวิหาร 4 นี้ต้องทำให้ครบทุกด้านถูกต้องพอดีตามสถานการณ์ กล่าวคือ (1) เมื่อเขาอยู่ภาวะปกติควรมีเมตตา หมายถึง ความรัก ความปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุขสบายต่อไป (2) เมื่อเขาตกหล่นไปจากสภาพที่ปกติ มีความทุกข์ ควรมีกรุณา หมายถึง การพลอยมีใจหวั่นไหวเมื่อเห็นคนอื่นเดือดร้อนหรือมีความทุกข์ต้องการจะปลดเปลื้องทุกข์เขาให้พ้นความทุกข์ (3) เมื่อเขาดีขึ้นประสบความสำเร็จมีความสุขทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามควรมีมูทิตาหมายถึง พลอยยินดีด้วยคอยสนับสนุนส่งเสริม และ (4) กรณีที่จะรักษาความถูกต้องชอบธรรมหลักการกฎเกณฑ์ควรมีอุเบกขาซึ่งแปลว่าคอยดูอยู่ใกล้ ๆ วางใจเป็นกลาง พร้อมทั้งจะแก้ไขสถานการณ์แต่ไม่เข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงเพื่อให้คนนั้นรับผิดชอบต่อตัวธรรม หลักการ กฎเกณฑ์ซึ่งต้องใช้ปัญญาในการพิจารณาตามปกติผู้ที่มีจิตใจประเสริฐจะต้องมีความเมตตา กรุณา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2551) แต่ถ้าการแสดงเมตตากรุณานั้นจะทำให้เสียความยุติธรรมก็ต้องวางใจเป็นกลางคือตั้งในอุเบกขาต้องเว้นจากอคติ 4 ไม่ให้ลำเอียงเพราะความรักความชังความเขลาและความกลัวใจจึงจะเป็นอุเบกขาได้อุเบกขาเป็นธรรมที่มุ่งรักษาความเป็นธรรมในสังคมแล้วช่วยให้ชีวิตคนพัฒนา เช่น พ่อแม่ไม่มีอุเบกขালেี้ยงลูกแบบประคบประหงม ไม่เปิดโอกาสให้ตัดสินใจทำอะไรเลยลูกจะไม่โตทั้งทางจิตใจและปัญญาแต่การมีอุเบกขามากอย่างเดียวสังคมก็ไม่เป็นสุขเพราะทุกคนต่างรับผิดชอบต่อการอยู่คนเดียวมีแต่แนวคิดที่คอยตรวจสอบกัน เช่น คุณทำถูกต้องตามหลักการและกฎหมายฉันไม่ว่าแต่ถ้าทำผิดหลักการและกฎหมายเมื่อไรฉันจัดการทันทีไม่มีช่วยเหลือกันไม่มีน้ำใจต่อกันไม่มีเมตตาต่อกันซึ่งทำให้สังคมเสียความสมดุลบุคคลที่อยู่ในสังคมก็มีแต่ความเครียด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

ดังนั้นจึงเห็นได้จากปัญหาในสังคมปัจจุบัน เช่น สาธารณสุขอำเภออุดรธานี จังหวัดอุดรธานี มีการทำหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคภัย การฟื้นฟูสมรรถภาพของประชาชน และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพในเขตพื้นที่ (2) ดำเนินการและให้บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุขในเขตพื้นที่ (3) กำกับ ดูแล ประเมินผล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย มีการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและมีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (4) ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานเกี่ยวกับงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่ ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวง (5) พัฒนาระบบสารสนเทศ งานสุขศึกษา และการสื่อสารสาธารณะด้านสุขภาพในเขตพื้นที่ (6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

อื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าบุคคลากรมีวิธีการอย่างไรในการปฏิบัติงาน และนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพัฒนาในการปฏิบัติงานของบุคคลากร ทั้งนี้เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคคลากร สาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคคลากรสาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคคลากรสาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคคลากรสาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคคลากรสาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคคลากรสาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่สาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3,859 คน (ข้อมูลจากสาธารณสุขอำเภอกุด้จับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี วันที่ 18 กรกฎาคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่สาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3,859 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่สาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 359 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร และผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่สาธารณสุขอำเภอกุด้จับ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอภูคด จันทบุรี ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอภูคด จันทบุรี และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอภูคด จันทบุรี

3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่สาธารณสุขอำเภอภูคด จันทบุรี จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ระกบความเชื่อมั่น 0.806 โดยใช้วิธีของ Cronbach จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน ดังนี้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอภูคด จันทบุรี ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอภูคด จันทบุรี (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่สาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอผู้บริหาร บุคลากร และประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่สาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์

ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวน แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุข อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี 2) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูล สำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการ สาธารณสุขอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี 3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุป ความ และการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงาน ตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย

1) ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการวางแผน	3.04	0.60	ปานกลาง
ด้านการนำไปปฏิบัติ	3.01	0.74	ปานกลาง
ด้านการประเมิน ติดตาม	3.03	0.72	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.05	0.76	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.05$ S.D.=0.76) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.60) ด้านการประเมิน ติดตาม ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.72) และด้านการนำไปปฏิบัติ ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.74) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความเมตตา	3.01	0.62	ปานกลาง
ด้านกรุณา	3.03	0.76	ปานกลาง

ด้านมุทิตา	3.00	0.78	ปานกลาง
ด้านอุเบกขา	3.05	0.68	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.01	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.78) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านอุเบกขา ($\bar{X}=3.05$ S.D.=0.68) ด้านกรุณา ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.76) ด้านความเมตตา ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.6/) และด้านมุทิตา ($\bar{X}=3.00$ S.D.=0.78) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี ข สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี (Multiple Regression analysis)

ลำดับตัวแปรที่ได้ รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.633	.098	.541	6.475	.000	.441	.826
ด้านรูปแบบการบริหาร (X ₁)	.381	.013	.493	19.230	.000*	.229	.281
ด้านความสามารถ (X ₂)	.299	.032	.438	10.968	.000*	.289	.415
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (X ₃)	.067	.024	.178	2.790	.066	.020	.114
ด้านความรับผิดชอบในการทำงาน (X ₄)	.117	.017	.505	7.081	.000*	.085	.150
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ (X ₅)	.156	.023	.026	2.370	.088	.098	.009
SE _{est} = ±.07726 R = .795; R ² = .701 ; Adj. R ² = .798; F = 395.688; p-value = 0.01							

* statistically significant at the .05 level.

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านรูปแบบการบริหาร (X₁) ด้าน

ความสามารถ (X2) และด้านความรับผิดชอบในการทำงาน (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .381 .299 และ .117 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (X3) และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ (X5) ตามลำดับ

3) แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

พบว่า : จำเป็นจะต้องให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ควรการบริหารงานด้วยความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรี ควรมีความกล้าตัดสินใจในการปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีความเอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหาและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน และมีการบริหารการวางแผนด้วยความเที่ยงธรรมปราศจากอคติซึ่งสอดคล้องกับองค์ความรู้งานวิจัยที่ว่าคุณลักษณะของครูที่ดีตามหลักพรหมวิหารธรรมอย่างมีความสุข เพื่อประโยชน์ในองค์กรและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการประเมินติดตามและด้านการนำไปปฏิบัติ ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร (2563) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรมของผู้สูงอายุในชุมชนของเทศบาล ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ผลจากการศึกษาพบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรมของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต้องมีในตัวบุคคลและควรปลูกฝังให้ลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นในตน การพัฒนารูปแบบคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรมของผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรมรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรม อยู่ในระดับสูง ทั้ง 4 ด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านอุเบกขา ด้านกรุณา ด้านความเมตตาและด้านมุทิตา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา ละอองทอง และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 เพื่อการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็กในเขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า 1. ค่าเฉลี่ยการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่

มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเมตตา รองลงมา คือ ด้านอุเบกขา และด้านกรุณา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านมุทิตา ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจวบ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านรูปแบบการบริหาร (X1) ด้านความสามารถ (X2) และด้านความรับผิดชอบในการทำงาน (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .381 .299 และ .117 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภออุตุจวบ จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (X3) และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ (X5) ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตพงษ์ จุลราช (2564) ได้ศึกษาเรื่องการนำหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ระดับการนำหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พระสงฆ์ที่มี อายุ พรรษา ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหารไปใช้ไม่แตกต่างกัน ส่วนพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหารไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จำเป็นจะต้องให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ควรการบริหารงานด้วยความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรี ควรมีความกล้าตัดสินใจในการปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีความเอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหาและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน และมีการบริหารการวางแผนด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติซึ่งสอดคล้องกับองค์ความรู้งานวิจัยที่ว่าคุณลักษณะของครูที่ดีตามหลักพรหมวิหารธรรมอย่างมีความสุข เพื่อประโยชน์ในองค์กรและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ ประทุมแก้ว และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่องพรหมวิหารธรรม : หลักพุทธธรรมที่ปรากฏในการบริการแพทย์แผนไทยในสังคมไทย พบว่า พุทธธรรมเป็นหลักการที่เรียกกันว่า “สัจธรรม” อันเป็นหลักคำสอนที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ โดยพระองค์เอง แล้วนำมาสั่งสอนแก่มวลมนุษยชาติให้รู้และเข้าใจถึงความเป็นจริงของธรรมชาติ มุ่งผลสำเร็จที่การดับทุกข์ และยังเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพื่อการพัฒนาตนเองและ สังคมให้เกิดความผาสุก ดังนั้น หลักพุทธธรรมจึงเป็นแนวทางที่ดีและเหมาะสมเพื่อใช้ในการกำหนดจรรยา วิชาชีพ เพราะเป็นเครื่องแสดงถึงความประพฤติที่ดีของผู้ให้บริการแพทย์แผนไทยที่จะส่งผลกระทบต่อความ เชื่อถือและคุณภาพในศาสตร์หรือสาขาวิชาชีพในการให้บริการแพทย์แผนไทยได้อย่างถูกต้อง หลักพรหมวิหาร 4 ในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา จึงเป็นหลักธรรมที่นำมาบูรณาการในการ บริการแพทย์แผนไทย คือ (1) เมตตา ผู้ให้บริการแพทย์แผนไทยมีความรักต่อผู้ป่วย (2) กรุณา ผู้ให้บริการแพทย์ แผนไทยมีความช่วยเหลือให้ผู้ป่วยพ้นจากทุกข์ (3) มุทิตา ผู้ให้บริการแพทย์แผนไทยมีความยินดี เมื่อผู้ป่วยหายป่วย และ (4) อุเบกขา ผู้ให้บริการแพทย์แผนไทยมีความวางใจเป็นกลางเมื่อรักษาผู้ป่วยไม่ได้ ซึ่งในการทำหน้าที่ของแพทย์จะต้องมีความรัก ความปรารถนาดีต่อผู้ป่วยและเพื่อนมนุษย์ เพื่อให้เขาได้รับ ความสุขและมีกำลังใจต่อสู้กับโรคที่เขา กำลังประสบอยู่ การนำหลักพรหมวิหาร 4 และ

ความรู้ด้านการให้บริการ แพทย์แผนไทยมาบูรณาการปรับใช้ในโรงพยาบาลจะทำให้มีประสิทธิภาพในการรักษาผู้ป่วยมากยิ่งขึ้น

สรุป

ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการประเมิน ติดตามและด้านการนำไปปฏิบัติ ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านอุเบกขา ด้านกรุณา ด้านความเมตตาและด้านมุทิตา ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านรูปแบบการบริหาร (X1) ด้านความสามารถ (X2) และด้านความรับผิดชอบในการทำงาน (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .381 .299 และ .117 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (X3) และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ (X5) ตามลำดับ

จำเป็นจะต้องให้บุคลาการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ควรการบริหารงานด้วยความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรี ควรมีความกล้าตัดสินใจในการปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลง มีความเอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหาและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน และมีการบริหารการวางแผนด้วยความเที่ยงธรรม ปราศจากอคติซึ่งสอดคล้องกับองค์ความรู้วิจัยที่ว่าคุณลักษณะของครูที่ดีตามหลักพรหมวิหารธรรมอย่างมีความสุข เพื่อประโยชน์ในองค์กรและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลาการอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลาการสาธารณสุขอำเภออุตุจัน จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

- 1) ต้องให้บุคลาการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่
- 2) ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด
- 3) บริหารงานด้วยความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- 4) เคารพในสิทธิและศักดิ์ศรี กล้าตัดสินใจ
- 5) ปรับปรุงการบริหารงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
- 6) เอาใจใส่เกี่ยวกับปัญหา
- 7) มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

8) การบริหารการวางแผนด้วยความเที่ยงธรรมปราศจากอคติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะทั้งเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 สาธารณสุขควรมีงบประมาณในการส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาและเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดี

7.1.2 สาธารณสุขควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงพยาบาลและบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันในการดำเนินงานต่าง ๆ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพมากที่สุด และควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ต่อเพื่อนร่วมงานประสพเคราะห์กรรมและต้องมีความสงสารห่วงใยคิดหาทางช่วยให้เขาพ้นทุกข์ทั้งนี้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

7.2.1 เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติงานด้วยความปรารถนาดีต่อบุคคลอื่น กล่าวทำ กล่าวตัดสินใจ และพึงเอาใจใส่ผู้ป่วยอย่างเต็มที่ และเจ้าหน้าที่ควรมีความเมตตา กรุณา เอาใจใส่กับปัญหาของผู้ป่วยและพึงปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบอย่างสุดความสามารถและการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.2 ควรหาเวลาให้คำปรึกษากับญาติผู้ป่วย ส่งเสริมบรรยากาศด้วยการยิ้มแย้มแจ่มใส และควรปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาคบริการด้วยความเท่าเทียมกันเพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรทำการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอภูเวียง จังหวัดอุดรธานี และควรทำการศึกษาภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรมของของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอภูเวียง จังหวัดอุดรธานี อย่างเป็นรูปธรรม

7.3.2 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหาร และควรศึกษาการประยุกต์แนวทางการปฏิบัติงานในองค์การตามหลักพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วาณิชยปัญญา.(2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ:

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

กิริติ ยศยิ่งยง. (2552). องค์การแห่งนวัตกรรม: แนวคิดและกระบวนการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- กรรณิกา ละอองทอง และคณะ. (2562). การประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 เพื่อการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็ก
ในเขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 2(1), 22 – 33.
- กันตพงษ์ จุลราช. (2564). การนำหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดเลย. วารสารวิจัยศรีล้านช้าง, 1(1), 23 – 32.
- กัณฑ์พงษ์นามแสน. (2559). การปรับใช้หลักพรหมวิหาร 4 กับการบริหารบุคลากร. Journal of Roi
Kaensarn Academi, 1(2), 38 – 48.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ :ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2551). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพฯ :
เอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2557). ธรรมานุญชีวิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระพุทธศาสนา
ของธรรมสภา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุปรีชา ชำนาญภูมิพร. (2563). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรมของผู้สูงอายุ
ในชุมชนของเทศบาล ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง. วารสาร มจร วิชาการล้านนา
9(2), 55 – 63.
- สุทัศน์ ประทุมแก้ว และคณะ. (2565). พรหมวิหารธรรม : หลักพุทธธรรมที่ปรากฏในการบริการแพทย์แผน
ไทยในสังคมไทย. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 7(2), 267 – 277.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory analysis. New York Harper & Row.

แนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี
จังหวัดอุดรธานี

GUIDELINES FOR PROVIDING SERVICES ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF
SANGHAWATTHU 4 OF KUMPHAWAPI SUBDISTRICT MUNICIPALITY
UDON THANI PROVINCE

ไชยพร สมานมิตร

Chaiporn Samanmit

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: scott.2525@yahoo.com

วันที่รับบทความ: 7 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 28 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 30 มกราคม 2567

Received: January 7, 2024; Revised: January 28, 2024; Accepted: January 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารบุคลากรในเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 359 คน และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารหัวหน้าฝ่าย และผู้มาติดต่อรับบริการในเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับ ประกอบการอภิปรายผล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า : (1) ระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินนโยบาย ด้านการกำหนดนโยบายและด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามลำดับ (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 ได้แก่ ปัจจัยด้านการอ่อนน้อมถ่อมตน (X2) ปัจจัยด้านการเสียสละ (X1) และปัจจัยด้านความสม่ำเสมอ (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .193 และ .003 ตามลำดับ และ (3) จำเป็นจะต้องมีนโยบายการจัดทำแผนและมีความเสียสละอย่างเป็นระบบให้มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย สนับสนุนการบริการด้วยวิธีการที่หลากหลายต่าง ๆ ให้มากขึ้น จัดทำนโยบายแผนพัฒนาศาสนวัตถุและศาสนสถานให้เหมาะสมก่อนที่จะมีการก่อสร้างให้ดียิ่งขึ้น และควรมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น ปฏิบัติหน้าที่โดยให้มีการช่วยเหลือประชาชนในยามประสบภัยทางธรรมชาติให้มากขึ้น และส่งเสริมจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ ไว้ในเวลาฉุกเฉินและมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้ครอบคลุมในการบริการแบบครบวงจร

คำสำคัญ: แนวทางการให้บริการ, หลักสังฆวัตถุ 4, เทศบาลตำบล

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the level of service according to the principles of Sanghawatthu 4 of Kumphawapi Subdistrict Municipality; Udon Thani Province (2) to study factors influencing service provision according to the 4 principles of Sanghawatthu of Kumphawapi Subdistrict Municipality Udon Thani Province and (3) to study the guidelines for providing services according to the principles of Sangkhawathu 4 of Kumphawapi Subdistrict Municipality, Udon Thani Province. Quantitative and qualitative research the sample group includes executives and personnel in Kumphawapi Subdistrict Municipality. Udon Thani Province, 359 people and the target group includes executives, department heads, and people who come to receive services in Kumphawapi Subdistrict Municipality Udon Thani Province, 10 people, consisting of quantitative research and qualitative research Statistics using frequency distribution statistics and percentage of respondents Analyzed by presenting in tables using mean statistics and standard deviation multiple regression analysis using sequential variable selection method. Accompanying the discussion of results Data analysis and descriptive analysis the results of the research found that: (1) Service level according to the principles of Sanghawatthu 4 of Kumphawapi Subdistrict Municipality. Udon Thani Province Overall, it is at a moderate level. They can be arranged in descending order as follows Policy evaluation Policy setting and policy implementation, respectively (2) Factors influencing the provision of services according to the principles of Sangkhawathu 4 of Kumphawapi Subdistrict Municipality. Udon Thani Province Statistically significant at the .05 level was the humility factor (X2), the sacrifice factor (X1), and the consistency factor (X4). The coefficient of the predictor in the raw score (b) was equal to .240 .193 and .003 respectively and (3) it is necessary

to have a policy for planning and systematic sacrifice to ensure coordination and cooperation with all parties. Support donations through a variety of methods more. Create a policy and plan for the development of religious objects and religious places to be suitable before construction is better and villagers should be encouraged to participate more. Perform duties by providing more assistance to people during natural disasters and promote the establishment of various funds in times of emergency and develop technology systems to cover integrated services.

Keywords: Guidelines for Providing Services, Principles of Sanghawattthu 4,
Subdistrict Municipality

บทนำ

สังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องนั้นจึงเป็นเหตุผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและอย่างไร้พรมแดน การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตทั้งหลายเป็นทั้งคุณเป็นทั้งโทษ หากประชาชนไม่สามารถรับรู้และเข้าใจสถานะแวดล้อมได้อย่างถ่องแท้ (นิเทศดินณะกุล, 2551) อย่างไรก็ตามการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) คือ รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจการบริหารและการปกครองให้แก่องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย เพื่อให้เกิดความทั่วถึงในการให้บริการสาธารณะและแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงและรวดเร็ว ช่วยให้อำนาจสามารถประหยัดงบประมาณหรือเป็นการลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลและทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ รูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในเบื้องต้น ที่จะมีผลให้มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองในระดับประเทศ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560)

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 70 ได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เทศบาล 3) องค์การบริหารส่วนตำบล และ 4) ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ 1) กรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และ 2) เมืองพัทยา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2524 (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2558) เทศบาลตำบลเป็นองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเทศบาลตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งให้บริการสาธารณะ นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้จัดแบ่งกรอบการให้บริการสาธารณะ ได้แก่

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2560)

อย่างไรก็ดีแล้วแต่จากบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น เป็นอำนาจหน้าที่ตามบทกฎหมาย แต่แท้จริงแล้วการบริหารปกครองของเทศบาลตำบล ยังมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งไม่สามารถบริหารจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดด้านงบประมาณรายจ่าย ซึ่งในแต่ละปีงบประมาณได้รับการจัดสรรอุดหนุนจากรัฐบาลส่วนกลาง (ธนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ, 2550) แต่ก็ยังไม่เพียงพอแก่การพัฒนาและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชาชน การให้บริการสาธารณะต่าง ๆ จึงเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไปทำให้ประชาชนจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่เข้าใจและมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในการจัดสรรงบประมาณ นอกจากนี้ ทรัพยากรบุคคลของเทศบาลตำบลแม้ว่าจะมีศักยภาพในระดับหนึ่งก็ตาม แต่การบริหารงานราชการจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่จะได้คนดีมีคุณธรรมนำความรู้ไปสู่การพัฒนา ซึ่งข้อจำกัดด้านงบประมาณดังกล่าวทำให้บุคลากรยังใช้องค์ความรู้เดิมที่ไม่อาจสามารถได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพที่จำเป็นต่อการพัฒนาปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2557)

เทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเดิมเป็นสุขาภิบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) การจัดตั้งเทศบาลตำบลกระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เทศบาลตำบลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คนที่ราษฎรในเขตเทศบาลเลือกตั้งมาทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎรเขตเทศบาล เทศบาลตำบลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความสะอาด สร้างและบำรุงถนนและท่าเรือ ดับเพลิงและกู้ภัย จัดการศึกษา ให้บริการสาธารณสุข สังคมสงเคราะห์และรักษาวัฒนธรรมอันดีในท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562) นอกจากนี้ยังอาจจัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่น ๆ ได้ตามสมควร ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การให้บริการสาธารณะ ที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาหรือในข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการได้อย่างรอบด้าน แม้กระทั่งในการสถานที่สำนักงานเทศบาลตำบลกุม บางส่วนยังขาดและต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานและการติดต่อราชการ (บุญเพ็ง สิทธิวงษา, กนกอร บุญมี, อาทิตย์ แสงเฉวก, 2565) ฉะนั้น การสร้างคุณภาพการให้บริการที่ดี จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้รับการบริการที่มีคุณภาพและประโยชน์สูงสุดในงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยทั้งนี้ทั้งนั้น ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการให้บริการสาธารณะ คือ พฤติกรรมการให้บริการของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องให้บริการให้มีความสอดคล้องตอบสนองความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการให้บริการด้านต่าง ๆ ตามความคาดหวังในการบริการนั้น ๆ ซึ่งการให้บริการที่ดีนั้น จะต้องสามารถยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้รับบริการให้สามารถกลับมาใช้บริการ และเกิดความพึงพอใจ ทั้งขณะที่ใช้บริการและภายหลังรับบริการไปแล้วเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์และมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรและสินค้าบริการรวมถึงตัวเจ้าหน้าที่ ทั้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการโดยตรงและหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรด้วยตนเอง (พงษ์เทพ จันทสุวรรณ, 2553)

การให้บริการเป็นพฤติกรรมการปฏิบัติตนของบุคคลหรือหน่วยงานตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้รับบริการ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นด้วยจิตใจที่มีความปรารถนาดี การให้คำปรึกษา ด้วยความสมบูรณ์ สอดคล้อง สม่าเสมอ เสมอภาค สะดวก ประหยัด ค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลา มีคุณภาพ และไม่ทำให้เสียหายแก่บุคคลอื่นๆ ซึ่งในหลักธรรมทางพุทธศาสนามีหลักคำสอนเพื่อที่จะให้มนุษย์พึงอาศัย รวมอยู่ด้วยกันด้วยความเป็นปกติสุข พึงจำต้องยึดเหนี่ยวน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน มีบัญญัติไว้ในสังคหวัตถุสูตร หมายถึง หลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย การทาน การปิยวาจา การอรรถจริยาและการสมานัตตา ซึ่งสังคหวัตถุธรรมเหล่านี้จักช่วยอุ้มชูโลกเหมือนลิ่มสลักที่ยึดควบรซึ่งแล่นไปไม่ได้ฉะนั้น (วิมลสิทธิ ทรายางกูร, 2551) จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ซึ่งผลการวิจัยจักเอื้อประโยชน์ต่อการนำหลักธรรมสังคหวัตถุไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติราชการสำหรับเทศบาลตำบลกุมภวาปี และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รวมถึงจักเป็นการอธิบายขยายความและการยึดถือปฏิบัติในความตรัสรู้ของตถาคตเจ้าของพุทธศาสนาสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรในเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3, 259 คน (ข้อมูลจากเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี วันที่ 18 กรกฎาคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรในเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3, 259 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร บุคลากรในเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 359 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้วย

วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และผู้มาติดต่อรับบริการในเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการให้บริการตามหลักสังกัดหวัด 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังกัดหวัด 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการให้บริการตามหลักสังกัดหวัด 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในผู้บริหาร บุคลากรในเทศบาลตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.804 โดยใช้วิธีของ Cronbach จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน ดังนี้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการให้บริการตามหลักสังกัดหวัด 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการให้บริการตามหลักสังกัดหวัด 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อหาความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร บุคลากรในเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอผู้บริหาร บุคลากรในเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์การของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี นำเสนอในรูปตารางประกอบ

คำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี 2) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี 3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความ และการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย

1) ระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์ระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการกำหนดนโยบาย	3.04	0.62	ปานกลาง
ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ	3.02	0.76	ปานกลาง
ด้านการประเมินนโยบาย	3.05	0.78	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.01	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.75) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินนโยบาย ($\bar{X}=3.05$ S.D.=0.78) ด้านการกำหนดนโยบาย ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.62) และด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ($\bar{X}=3.02$ S.D.=0.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการทาน	3.02	0.62	ปานกลาง
ด้านการปิยวาจา	3.04	0.76	ปานกลาง
ด้านการอรรถจริยา	3.01	0.78	ปานกลาง
ด้านการสมานัตตตา	3.00	0.68	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.03	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.78) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการปิยวาจา ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.76) ด้านการทาน ($\bar{X}=3.02$ S.D.=0.62) ด้านการอรรถจริยา ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.78) และด้านการสมานัตตตา ($\bar{X}=3.00$ S.D.=0.68) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี (Multiple Regression analysis)

ลำดับตัวแปรที่ได้ รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	2.313	.241	.452	9.588	.000	.642	1.468
ปัจจัยด้านการเสียสละ (X_1)	.193	.065	.223	2.982	.003*	.420	2.381
ปัจจัยด้านการอ่อนน้อม ถ่อมตน (X_2)	.240	.052	.323	4.635	.000*	.485	2.062
ปัจจัยด้านประโยชน์ ส่วนรวม (X_3)	.012	.050	.012	.229	.819	.847	1.180
ปัจจัยด้านความสม่ำเสมอ (X_4)	.003	.027	.006	.115	.000*	.970	1.031
ปัจจัยด้านความจริงใจ (X_5)	.014	.048	.022	.284	.776	.405	2.467
$SE_{est} = \pm .41578$ R = .319; $R^2 = .102$; Adj. $R^2 = .085$; F = 6.168 ; p-value = 0.001							

* statistically significant at the .05 level.

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านการอ่อนน้อมถ่อมตน (X2) ปัจจัยด้านการเสียสละ (X1) และปัจจัยด้านความสม่ำเสมอ (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .193 และ .003 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ปัจจัยด้านความจริงใจ (X5) และปัจจัยด้านประโยชน์ส่วนรวม (X3) ตามลำดับ

3) แนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์แนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

พบว่า : จำเป็นจะต้องมีนโยบายการจัดทำแผนและมีความเสียสละอย่างเป็นระบบให้มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย สนับสนุนการบริจาคทานด้วยวิธีการที่หลากหลายต่าง ๆ ให้มากขึ้น จัดทำนโยบายแผนพัฒนาศาสนาวัตถุ และศาสนสถานให้เหมาะสมก่อนที่จะมีการก่อสร้างให้ดียิ่งขึ้น และควรมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น ปฏิบัติหน้าที่โดยให้มีการช่วยเหลือประชาชนในยามประสบภัยทางธรรมชาติให้มากขึ้น และส่งเสริมจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ ไว้ในเวลาลูกเงินและมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้ครอบคลุมในการบริการแบบครบวงจร

อภิปรายผล

ระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินนโยบาย ด้านการกำหนดนโยบาย และด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเอกชัย สิริธมโม (มานะจิตต์) และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่องการให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของเทศบาลเมืองปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า การให้บริการประชาชนตามหลักสังคหวัตถุธรรมของเทศบาลเมืองปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 4 ด้าน โดยรวม ซึ่งมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้บริการประชาชนด้านอรรถจริยา รองลงมา คือ ด้านการให้บริการประชาชนด้านทานและการให้บริการประชาชน ด้านสมานัตตาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการให้บริการประชาชนด้านปิยวาจา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปิยวาจา ด้านการทาน ด้านการอรรถจริยาและด้านการสมานัตตา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเศษฐ์ แซ่เจียง (2561) ได้ศึกษาเรื่องการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.46$) เมื่อ พิจารณาโดยเรียงค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ ด้านการให้บริการอย่าง

เพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($X = 3.79$) รองลงมาคือด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ($X = 3.44$) ด้านการให้บริการอย่างทันเวลา ($X = 3.38$) ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค ($X = 3.32$) ตามลำดับ โดยการให้บริการสาธารณะตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.40$) เมื่อ พิจารณาโดยเรียงค่าเฉลี่ยจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ในด้านทาน อยู่ในระดับมาก ($X = 3.56$) รองลงมาคือด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ด้านสมานัตตตา ($X = 3.41$) ด้านปิยวาจา ($X = 3.34$) ด้านอรรถจริยา ($X = 3.29$) ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านการอ่อนน้อมถ่อมตน (X_2) ปัจจัยด้านการเสียสละ (X_1) และปัจจัยด้านความสม่ำเสมอ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .193 และ .003 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ปัจจัยด้านความจริงใจ (X_5) และปัจจัยด้านประโยชน์ส่วนรวม (X_3) ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวิสิทธิ์ ขจรภพ (2561) ได้วิจัยเรื่อง “การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการให้บริการของบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ในการให้บริการโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ และบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักสังคหวัตถุ 4 ในการให้บริการ เรียงลำดับจากความถี่สูงไปหาต่ำสามอันดับแรก ได้แก่ ความส่งเสริมให้มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (อรรถจริยา) ในการ ให้บริการเพื่อบุคลากรเกิดการเอาใจใส่ให้บริการอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอมากยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมให้มีการนำเอาหลักสังคหวัตถุ 4 (อรรถจริยา) ในการให้บริการเพื่อให้บุคลากรเกิดความ ขยันอดทนให้บริการอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอมากยิ่งขึ้น และควรส่งเสริมให้มีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 (สมานัตตตา)ในการให้บริการเพื่อให้บุคลากรเอาใจใส่ให้บริการอย่างรวดเร็วอยู่เสมอ มากยิ่งขึ้น

จำเป็นจะต้องมีนโยบายการจัดทำแผนและมีความเสียสละอย่างเป็นระบบให้มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย สนับสนุนการบริจาทานด้วยวิธีการที่หลากหลายต่าง ๆ ให้มากขึ้น จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาศาสนวัตถุ และศาสนสถานให้เหมาะสมก่อนที่จะมีการก่อสร้างให้ดียิ่งขึ้น และควรมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น ปฏิบัติหน้าที่โดยให้มีการช่วยเหลือประชาชนในยามประสบภัยทางธรรมชาติให้มากขึ้น และส่งเสริมจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ ไว้ในเวลาฉุกเฉินและมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้ครอบคลุมในการบริการแบบครบวงจร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ กิตา และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลเวียงพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลเวียงพร้าว

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลเวียงพร้าว ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 4 ปัจจัย และการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลเวียงพร้าว ได้แก่ หลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วยทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา

สรุป

ระดับการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.75) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินนโยบาย ($\bar{X}=3.05$ S.D.=0.78) ด้านการกำหนดนโยบาย ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.62) และด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ($\bar{X}=3.02$ S.D.=0.76) ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.78) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการปิยวาจา ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.76) ด้านการทาน ($\bar{X}=3.02$ S.D.=0.62) ด้านการอตถจริยา ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.78) และด้านการสมานัตตตา ($\bar{X}=3.00$ S.D.=0.68) ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านการอ่อนน้อมถ่อมตน (X2) ปัจจัยด้านการเสียสละ (X1) และปัจจัยด้านความสม่ำเสมอ (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .240 .193 และ .003 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ปัจจัยด้านความจริงใจ (X5) และปัจจัยด้านประโยชน์ส่วนรวม (X3) ตามลำดับ

จำเป็นจะต้องมีนโยบายการจัดทำแผนและมีความเสียสละอย่างเป็นระบบให้มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย สนับสนุนการบริการหาหนทางด้วยวิธีการที่หลากหลายต่าง ๆ ให้มากขึ้น จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาศาสนาวัตถุ และศาสนสถานให้เหมาะสมก่อนที่จะมีการก่อสร้างให้ดียิ่งขึ้น และควรมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น ปฏิบัติหน้าที่โดยให้มีการช่วยเหลือประชาชนในยามประสบภัยทางธรรมชาติให้มากขึ้น และส่งเสริมจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ ไว้ในเวลาฉุกเฉินและมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้ครอบคลุมในการบริการแบบครบวงจร

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง แนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปีจังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

- 1) มีนโยบายการจัดทำแผนและมีความเสียสละอย่างเป็นระบบ
- 2) ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย
- 3) สนับสนุนการบริการหาหนทางด้วยวิธีการที่หลากหลายต่าง ๆ ให้มากขึ้น

- 4) จัดทำนโยบายแผนพัฒนาศาสนวัตถุและศาสนสถานให้เหมาะสม
- 5) มีการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น
- 6) ปฏิบัติหน้าที่โดยให้มีการช่วยเหลือประชาชน
- 7) ส่งเสริมจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ ไว้ในเวลาฉุกเฉิน
- 8) พัฒนาระบบเทคโนโลยีให้ครอบคลุมในการบริการแบบครบวงจร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเทศบาลตำบลกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะทั้งเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการจัดบริการสาธารณะ และกำหนดวิสัยทัศน์ที่สามารถสะท้อนถึงเป้าหมายการให้บริการสาธารณะ

7.1.2 ควรกำหนดค่านิยมเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการให้บริการสาธารณะ เพื่อสะท้อนถึงพฤติกรรมให้บริการของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนสมาชิกที่จะพึงยึดถือปฏิบัติร่วมกัน เพื่อยังแห่งวัตถุประสงค์แห่งรัฐ และวางกรอบนโยบายในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายที่สะท้อนความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรของรัฐ

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

7.2.1 ผู้บริหารต้องประพฤติตนแบบอย่างต่อการให้บริการสาธารณะต่อประชาชน รวมถึง การประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการเมืองส่วนท้องถิ่นทุกคนให้เข้าใจในบทบาทหน้าที่สำคัญต่อการครองตำแหน่ง และการใช้อำนาจหน้าที่อย่างเอกราช

7.2.2 ควรวางกรอบกฎเกณฑ์การให้บริการที่ชัดเจน การปรับทัศนียภาพเสมือนหนึ่งบ้านของตน และพึงปฏิบัติงานราชการการสนามให้มาก อย่างเป็นผู้มีจิตสาธารณะ เพื่อยังประโยชน์สุขของประชาชน

7.2.3 เจ้าหน้าที่พนักงานควรประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีจิตใจอหยาศัยดี มีหลักการบริหารจัดการ มีเหตุและผลในการพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง เป็นผู้มีส่วนร่วมผูกพันในพันธะสัญญา หรือมีความเป็นเจ้าของในกิจการงานหน้าที่แห่งรัฐ และเป็นผู้มีเกียรติสมกับ ฐานะ ภาระ ความรับผิดชอบและความรู้สึกรับผิดชอบต่อตนเองประชาชน สังคม และประเทศชาติ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาวิจัยการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ไปประยุกต์ใช้ในบริบทการบริหารจัดการบริการสาธารณะ

7.3.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ที่มีลักษณะพื้นที่ ประชาชนที่ใกล้เคียงกัน

7.3.3 ควรศึกษาวิจัยถึงความพึงพอใจต่อโครงการสำคัญๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ อำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานการให้บริการสาธารณะตามหลักสังกัด 4

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา.(2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2560). รายงานสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). กระทรวงมหาดไทย สรุปข้อมูล อบต. ทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ ชวงศ์ ฉายะบุตร. (2557). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 12. เซ็นเตอร์ จำกัด.
- ธนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ. (2550). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ: ธนธการพิมพ์.
- ธนวัฒน์ กิดา และคณะ. (2565). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลเวียงพร้าว อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(3), 193 – 204.
- นิเทศ ดินณะกุล. (2551). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเพ็ง สติธิวงษา, กนกอร บุญมี, อาทิตย์ แสงเฉวก. (2565). การบริหารจัดการท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามแนวชายแดนจังหวัดหนองคายและบึงกาฬ. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย, 5(2), 49 - 66.
- พงษ์เทพ จันทสุวรรณ. (2553). ประสิทธิภาพองค์การ: ปฏิบัติแห่งโนทัศน์. วารสารร่วมทุกข์, 28(3), 134 - 182.
- พระมหาเอกชัย สิริธมโม (มานะจิตต์) และคณะ. (2566). การให้บริการประชาชนตามหลักสังกัด 4 ของเทศบาลเมืองปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี, 5(2), 178 – 194.
- พิศิษฐ์ แซ่เจียง. (2561). การให้บริการสาธารณะตามหลักสังกัด 4 ของเทศบาลตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 1(1), 9 – 15.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2558). 15 ปี การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2560). ผลึกความคิด...การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2551). พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิสิทธิ์ ขจรภพ. (2561). การนำหลักสังกัด 4 ไปใช้ในการให้บริการของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. สารนิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory analysis. New York Harper & Row.

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

EFFECTIVENESS OF WORK PERFORMANCE ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF
IDDHIPADADHAMMA OF PERSONNEL NONG KHAI PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

พระสริวัฒน์ ศรีธรรมวงศ์

Phar Satirawat Srithummawong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: satirawat3250@gmail.com

วันที่รับบทความ: 7 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 28 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 30 มกราคม 2567

Received: January 7, 2024; Revised: January 28, 2024; Accepted: January 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จำนวน 359 คน และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย ผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จำนวน 10 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับ ประกอบการอภิปรายผล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า : (1) ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ด้านความถูกต้องและด้านความสามารถ ตามลำดับ (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม (X1) ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม

(X2) ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม (X4) และปัจจัยด้านหลักความรับผิดชอบ (X5) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .670 .037 .031 และ .009 ตามลำดับ และ (3) จำเป็นที่จะต้องมีการจัดตำแหน่งบุคลากรให้ตรงกับตำแหน่งของงานที่ทำ และควรมีการบริหารงบประมาณที่ตรงไปตรงมาและมีความโปร่งใสให้เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นในการบริการประชาชนและมีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณในการบริหารงานต่าง ๆ โดยมีการประสานงานที่ดีทำให้การทำงานราบรื่นและไม่มีความซับซ้อนต่อการบริหารงานต่าง ๆ และให้มีความทันสมัยตรงต่อความต้องการของผู้มารับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน, หลักจริยธรรม, บุคลากร, องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the effectiveness of work according to the principles of Iddhipadhamma, (2) to study factors affecting the effectiveness of work according to the principles of Iddhipadhamma, and (3) to study guidelines for developing the effectiveness of practice. Work according to the principles of religious influence of Nong Khai Provincial Administrative Organization personnel. It is both quantitative and qualitative research. The sample group consisted of 359 executives and personnel of the Nong Khai Provincial Administrative Organization and the target group includes executives, department heads, and community leaders in the Nong Khai Provincial Administrative Organization area, totaling 10 people. It is a quantitative research and qualitative research Statistics using frequency distribution statistics and percentage of respondents Analyzed by presenting in tables using mean statistics and standard deviation multiple regression analysis using sequential variable selection method. Accompanying the discussion of results Data analysis and descriptive analysis the results of the research found that: (1) Effectiveness of work according to the principles of Iddhipadhamma of personnel of the Nong Khai Provincial Administrative Organization. Overall, it is at a moderate level. They can be arranged in descending order as follows: Satisfaction aspect accuracy and ability, respectively (2) Factors affecting the effectiveness of work according to the principles of Iddhipadhamma of personnel of the Nong Khai Provincial Administrative Organization. with statistical significance at the .05 level, including the factor of the rule of law (X1), the factor of the principle of morality (X2), the factor of the principle of participation (X4), and the factor of the principle of responsibility (X5). In raw scores (b), they were .670, .037, .031, and .009, respectively and (3) it is necessary to align personnel to the position of the work being done. And there should be a straightforward and transparent budget management that is sufficient to meet the increasing

workload in public services and limitations in the use of budgets in various administrations, with good coordination. The work is smooth and there is no complexity in various administrations and it is modern and meets the needs of those receiving services efficiently.

Keywords: Work Efficiency, Principles of Iddhipattham, Personnel, Provincial Administrative Organization

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นถือได้ว่าเป็นการปกครองอีกรูปแบบหนึ่งที่เป็นรูปแบบการปกครองช่วยพัฒนาประเทศไทย ซึ่งอยู่ในรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่นในการบริหารการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2557) ทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาด้านการเมือง การพัฒนาด้านการสังคม การพัฒนาด้านการเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการสร้างความเจริญมั่นคงให้แก่ท้องถิ่นซึ่งอยู่ในประเทศไทยต่อไป การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมิได้มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนราษฎรความหนาแน่นของราษฎรและรายได้ของท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติกระทรวงมหาดไทยได้วางหลักเกณฑ์ในการที่จะจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องประกอบด้วย มีประชากร ความหนาแน่นของประชากร และมีรายได้เกินกว่า 7 ล้านบาทขึ้นไป โดยไม่รวมเงินอุดหนุน (ฉัตรนุช นรินทร์, 2557)

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคายนั้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยมีการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบองค์การ การวางแผนและการควบคุม กระบวนการทางด้านพฤติกรรมและการตัดสินใจ เป็นเรื่องที่ต้องบริหารจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับองค์การหากผู้บริหารสามารถเรียนรู้และเข้าใจมิติทั้งสี่ด้านของการบริหารใช้ในทุกระดับ องค์การไม่ว่าจะเป็นองค์การธุรกิจหรือหน่วยงานของรัฐก็ตาม รวมถึงการวางแผนการควบคุมด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้วิธีการที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์อาจเป็นแผนกลยุทธ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรักษาไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ทั่วไปในระยะยาวและแผนยุทธวิธี (ปริญญา สัตยธรรม, 2550) ซึ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายเฉพาะด้านซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ระยะยาว ดังนั้นก่อนที่ผู้บริหารจะออกแบบโครงสร้างองค์การจึงควรพิจารณากำหนดแผนกลยุทธ์หรือชุดของแผนเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์หลักขององค์การ นอกจากนี้สำหรับแผนยุทธวิธีเป็นแผนที่วิธีหลายแผนประกอบกันและการควบคุมทันทีที่แผนได้ถูกกำหนดขึ้นและนำไปปฏิบัติ องค์การควรพัฒนาระบบการควบคุมเพื่อตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอว่าแผนที่วางไว้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ การควบคุมจึงเป็นการตรวจสอบแผนและดูว่าการปฏิบัติงานมีการคลาดเคลื่อนจากแผนที่กำหนดอย่างไรในหลายกรณีการควบคุมจะแก้ไขจากสิ่งที่คลาดเคลื่อนจากแผนไปได้อัตโนมัติและหลายๆ กรณี ที่ผู้บริหารจะต้องคอยแก้ไขความคลาดเคลื่อนนั้นเองในทำนองเดียวกันกับการวางแผน องค์การอาจมีกลไกการควบคุมในระดับกลยุทธ์และยุทธวิธีระบบการควบคุมเชิงกลยุทธ์เป็นการควบคุมในระยะยาว

ในขณะที่ระบบการควบคุมยุทธวิธี มีความเฉพาะเจาะจงและใช้เวลาที่สั้นกว่าและผู้บริหารสามารถใช้วิธีการวางแผนและควบคุมเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรมในมิติด้านอื่น ๆ ได้ด้วย (ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ, 2556)

อย่างไรก็ตามยุทธวิธีการพัฒนาในด้านการบริหารงานของผู้บริหารกับประชาชนประชาชนกับผู้บริหารบุคลากรกับผู้บริหารและผู้บริหารกับบุคลากร ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานภายในเขตเทศบาลว่าปัญหาและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการดำรงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการเลื่อนตำแหน่ง ด้านการให้ออกจากงาน แนวทางการบริหารงานบุคคลไว้ ดังนี้ ด้านการสรรหาบุคลากร ควรมีการสรรหาบุคลากรตามแผนอัตรากำลัง ด้านการดำรงรักษาบุคลากร รัฐบาลควรจัดสวัสดิการเพิ่มขึ้น ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรจัดฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการนำไปปฏิบัติจริง ด้านคุณธรรมจริยธรรมจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในหน่วยงาน ด้านการเลื่อนตำแหน่ง ควรใช้ระบบคุณธรรมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการให้ออกจากงานควรมีการจัดทำเอกสารชี้แจงรายละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้เขตเทศบาลบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้น ผู้บริหารจะต้องบริหารงานโดยการหมั่นตรึงตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้นใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนเกินเลยบกพร่องหรือขัดข้องเป็นต้นในกิจที่ทำรู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุงปัจจัยในการบริหารงานซึ่งประกอบด้วย 1. คน (Man) 2. เงิน (Money) 3. วัสดุ (Material) 4. วิธีการ (Management) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ดียิ่งขึ้น (สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, 2550)

ดังนั้นถ้าต้องการพัฒนาในด้านการบริหารได้ความสำเร็จในสิ่งใดต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาท ซึ่งหลักอิทธิบาท ประกอบด้วย หลักธรรม 4 ประการถือเป็นคำสอนที่มุ่งเน้นให้การปฏิบัติงานอยู่บนฐานแห่งความสำเร็จตามประสงค์ เป็นคำสอนที่เน้นให้การปฏิบัติงานอยู่บนฐานแห่งความสำเร็จตามประสงค์ เป็นหลักคำสอนที่เน้นความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้งที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิผลของงาน ความหมายอีกนัยหนึ่งของ หลักอิทธิบาท 4 คือคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ประกอบด้วย 1) ฉันทะความพอใจ คือ ต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดถอย 3) จิตตะ ความคิดมุ่งมั่น คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาจิตผูกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ และ 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจตรา หาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้นมีการวางแผน วัตถุประสงค์ คิดค้น วิธีแก้ไขปรับปรุง หากนำคำสอนของหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงานก็จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2548)

ดังนั้นด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ “ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย” เพื่อทั้งต้องการส่งเสริมหลักธรรมทางพุทธศาสนา คือ หลักอิทธิบาทธรรม และยังต้องการศึกษาเกี่ยวกับ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลัก

อิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย และแนวทางพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย เพื่อที่เหมาะสมให้แก่ผู้ปกครองหรือผู้บริหารและหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จำนวน 3,470 คน (ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย วันที่ 18 กรกฎาคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จำนวน 3,470 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จำนวน 359 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย ผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของ

บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในผู้บริหาร บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบึงกาฬ จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.802 โดยใช้วิธีของ Cronbach จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน ดังนี้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัด

หนองคาย ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย

2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอผู้บริหาร บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากร

องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย 2) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย 3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความ และการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัย

1) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความสามารถ	3.01	0.64	ปานกลาง
ด้านความถูกต้อง	3.03	0.78	ปานกลาง
ด้านความพึงพอใจ	3.05	0.74	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.06	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$ S.D.=0.70) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ($\bar{X}=3.05$ S.D.=0.74) ด้านความถูกต้อง ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.78) และด้านความสามารถ ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.64) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม	3.01	0.62	ปานกลาง
ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม	3.03	0.76	ปานกลาง
ปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส	3.02	0.78	ปานกลาง
ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.06	0.68	ปานกลาง
ปัจจัยด้านหลักความรับผิดชอบ	3.04	0.45	ปานกลาง
ปัจจัยด้านหลักความคุ้มค่า	3.05	0.58	ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวม	3.01	0.76	ปานกลาง
--------------	------	------	---------

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.76) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.06$ S.D.=0.68) ปัจจัยด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=3.05$ S.D.=0.58) ปัจจัยด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.45) ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.76) ปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}=3.02$ S.D.=0.78) และปัจจัยด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}=3.01$ S.D.=0.62) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย (Multiple Regression analysis)

ลำดับตัวแปรที่ได้ รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.068	.084	.082	.811	.418	.348	1.476
ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม (X_1)	.670	.023	.716	29.524	.000*	.420	2.381
ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม (X_2)	.037	.018	.046	2.039	.042*	.485	2.062
ปัจจัยด้านหลักความ โปร่งใส (X_3)	.004	.018	.004	.238	.812	.847	1.180
ปัจจัยด้านหลักการมีส่วน ร่วม (X_4)	.031	.009	.052	3.285	.001*	.970	1.031
ปัจจัยด้านหลักความ รับผิดชอบ (X_5)	.009	.017	.013	.538	.000*	.405	2.467
ปัจจัยด้านหลักความคุ้มค่า (X_6)	.357	.325	.315	.461	.581	.302	1.459
SE _{est} = $\pm$.14555 R = 952. R ² = .906 ; Adj. R ² = .904 ; F = 523.059 ; p-value = 0.001							

* statistically significant at the .05 level.

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม (X1) ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม (X2) ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม (X4) และปัจจัยด้านหลักความรับผิดชอบ (X5) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .670 .037 .031 และ .009 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักความคุ้มค่า (X6) และปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส (X3) ตามลำดับ

3) แนวทางพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย

ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย สามารถสรุปได้ดังนี้

พบว่า : จำเป็นที่จะต้องมีการจัดตำแหน่งบุคลากรให้ตรงกับตำแหน่งของงานที่ทำ และควรมีการบริหารงบประมาณที่ตรงไปตรงมาและความโปร่งใสให้เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นในการบริการประชาชนและมีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณในการบริหารงานต่าง ๆ โดยมีการประสานงานที่ดีทำให้การทำงานราบรื่นและไม่มีความซับซ้อนต่อการบริหารงานต่าง ๆ และให้มีความทันสมัยตรงต่อความต้องการของผู้มารับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ด้านความถูกต้อง และด้านความสามารถ ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรญา พงษ์สุทัศน์, วิษุกร นาคธน (2565) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้หลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ หลักวิมังสา รองลงมาคือ หลักจิตตะ หลักวิริยะ และหลักฉันทะ ส่วนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบล มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบล โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ได้แก่ ดานวิมังสา ดานวิริยะ รองลงมา ดานจิตตะ และดานฉันทะตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปัจจัยด้านหลักการมี

ส่วนร่วม ปัจจัยด้านหลักความคุ้มค่า ปัจจัยด้านหลักความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม ปัจจัยด้านหลักความโปร่งใสและปัจจัยด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนิติกาล สุขสิงห์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการความมั่นคงในหน้าที่และรายได้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ความต้องการความก้าวหน้าหรือการได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้น ส่งผลความมุ่งมั่นต่อในองค์กรมีผลต่อการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้บริหาร ความต้องการของบุคลากรในแต่ละกลุ่มความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสูง ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจึงมีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรนอกจากจะทราบถึงความต้องการและแรงจูงใจของบุคลากรแล้ว การวางแผนทางพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรโดยการนำหลักธรรมอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานจึงมีความสำคัญอีกด้านหนึ่งที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรในองค์กร หลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ 4) วิมังสา โดยสรุปแนวทางการพัฒนาแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และแนวทางสำหรับผู้บริหารสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม (X1) ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม (X2) ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม (X4) และปัจจัยด้านหลักความรับผิดชอบ (X5) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .670 .037 .031 และ .009 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักความคุ้มค่า (X6) และปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส (X3) ตามลำดับ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเพ็ง สิทธิวงษา, นรา สมบูรณ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรหน่วยงานท้องถิ่นในเขตจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรหน่วยงานท้องถิ่นในเขตจังหวัด อุดรธานีโดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านนโยบายและการบริหาร (X2) ด้านลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย (X1) ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .322 และ -.249 ตามลำดับ

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดตำแหน่งบุคลากรให้ตรงกับตำแหน่งของงานที่ทำ และควรมีการบริหารงบประมาณที่ตรงไปตรงมาและมีความโปร่งใสให้เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นในการบริการประชาชน และมีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณในการบริหารงานต่าง ๆ โดยมีการประสานงานที่ดีทำให้การทำงานราบรื่นและไม่มีความซับซ้อนต่อการบริหารงานต่าง ๆ และให้มีความทันสมัยตรงต่อความต้องการของผู้มารับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอุทัย จารูธมโม (แก่นจำปา) สาโรช เผือกบัวขาว และพนิต ศรีประดิษฐ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาไชย อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านฉันทะ (การวางแผน) ผู้บังคับบัญชาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมที่จะพัฒนางานและนโยบายขององค์กรด้วยความ

เต็มใจและพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรอยู่เสมอ 2) ด้านวิริยะ (การปฏิบัติตามแผน) บุคลากรควรพยายามฝึกฝน พัฒนาตนเองให้เกิดความชำนาญในหน้าที่ด้วยการเรียนรู้เพิ่มเติม ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับงานที่ตนเองปฏิบัติอย่างเต็มศักยภาพและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านจิตตะ (การตรวจสอบ) องค์กรควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ด้านจิตตะ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และ 4) ด้านวิมังสา (ปรับปรุงแก้ไข) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเหมาะสมและมีการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น

สรุป

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความพึงพอใจ ด้านความถูกต้อง และด้านความสามารถ ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านหลักความคุ้มค่า ปัจจัยด้านหลักความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม ปัจจัยด้านหลักความโปร่งใสและปัจจัยด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม (X1) ปัจจัยด้านหลักคุณธรรม (X2) ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม (X4) และปัจจัยด้านหลักความรับผิดชอบ (X5) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .670 .037 .031 และ .009 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักความคุ้มค่า (X6) และปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส (X3) ตามลำดับ

จำเป็นที่จะต้องมีการจัดตำแหน่งบุคลากรให้ตรงกับตำแหน่งของงานที่ทำ และควรมีการบริหารงบประมาณที่ตรงไปตรงมาและมีความโปร่งใสให้เพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นในการบริการประชาชน และมีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณในการบริหารงานต่าง ๆ โดยมีการประสานงานที่ดีทำให้การทำงานราบรื่น และไม่มีความซับซ้อนต่อการบริหารงานต่าง ๆ และให้มีความทันสมัยตรงต่อความต้องการของผู้มารับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่ : New Knowledge

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

- 1) จะต้องมีการจัดตำแหน่งบุคลากรให้ตรงกับตำแหน่งของงาน
- 2) มีการบริหารงบประมาณที่ตรงไปตรงมาและมีความโปร่งใส

- 3) การบริการประชาชนและมีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณ
- 4) บริหารงานต่าง ๆ โดยมีการประสานงานที่ดี
- 5) ทำงานอย่างราบรื่นและไม่มีความซับซ้อนต่อการบริหารงาน
- 6) มีความทันสมัยตรงต่อความต้องการของผู้มารับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะทั้งเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ บุคลากรของรัฐควรที่จะยึดหลักธรรมาภิบาล 4 ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้กับตัวเองและเป็นตัวอย่างให้กับบุคคล ตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายในแต่ละฝ่าย เพื่อสร้างความใกล้ชิดกับประชาชน

7.1.2 ความร่วมมือประสานงานกับทุก ๆ ฝ่าย โดยมีการยึดถือหลักธรรมาภิบาล 4 การปฏิบัติงานในท้องถิ่น เพื่อความปลอดภัยบำบัดความทุกข์ของประชาชน

7.1.3 ผู้บริหารหรือบุคลากรพนักงานควรกำหนดนโยบาย มีแบบแผนในการพัฒนาอย่างชัดเจน ซึ่งนำเอาหลักธรรมาภิบาล 4 ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

7.2.1 ควรณรงค์ให้บุคลากรเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานท้องถิ่นนำหลักธรรมาภิบาล 4 ไปปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์กรอย่างจริงจัง และปลูกฝังจิตสำนึกให้บุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.2 ผู้บริหารควรนำหลักธรรมาภิบาล 4 ไปปฏิบัติหน้าที่อย่างชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม

7.2.3 ควรให้บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายในหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 4 ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาปัจจัยเชิงลึกโดยการลงสัมภาษณ์ถึงกระบวนการ รูปแบบ วิธีการดำเนินการในการใช้หลักธรรมาภิบาล 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรหน่วยงานท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน

7.3.2 ในส่วนของการวิจัยครั้งต่อไป หลังจากที่ได้มีการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากร ควรจะเพิ่มจำนวนของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมากขึ้น ทั้งด้านขนาดพื้นที่ทำการวิจัย ประชากรกลุ่ม ตัวอย่าง ประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาวิเคราะห์หาผลกระทบในหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วาณิชย์บัญชา.(2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- จิรัตติกาล สุขสิงห์. (2565). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรการสื่อสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์(Journal of Interdisciplinary InnovationReview, 5(1), 211 – 219.
- บุญเพ็ง สิทธีวงษา, นรา สมบูรณ์ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรหน่วยงานท้องถิ่นในเขตจังหวัดอุดรธานี. ประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัย ครั้งที่ 9 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ปริญญา สัตยธรรม. (2450). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานกรณีศึกษา : บริษัท วายเอช เอส อินเตอร์ เนชั่นแนลจำกัด. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระอุทัย จารูมโน (แก่นจำปา) สาโรช เผือกบัวขาว และพนิต ศรีประดิษฐ์. (2566). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลาไชย อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 13(1), 42 – 51.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2548). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส.อาร์. พรินต์ติ้งแมส โปรดักส์ จำกัด.
- พัชรียา พงษ์สุทัศน์, วิชชุกร นาคชน. (2565). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้หลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิชาการและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์, 4(1), 153 – 163.
- ณัฐวัฒน์สิริพรวุฒิ. (2556). การจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการบริหารองค์การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ณิรนุช นรินทร์. (2557). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2557). กฎหมายการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สุทธิพงษ์ ศรี วิชัย. (2550). หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory analysis. New York Harper & Row.

แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A NEW APPROACH TO GOVERNMENT MANAGEMENT IN THE PERFORMANCE OF LOCAL GOVERNMENT PERSONNEL IN THE NORTHEASTERN REGION

อนุสรณ์ บุสดี

Chaiyan Khunrak

องค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ

Si O Subdistrict Administrative Organization

E-mail: boounpenggg@gmail.com

วันที่รับบทความ: 8 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ: 29 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 30 มกราคม 2567

Received: January 8, 2024; Revised: January 29, 2024; Accepted: January 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 คน ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับ ประกอบการอภิปรายผล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือกและจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ผลการวิจัยพบว่า : (1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้านการสร้างการบริการที่มีคุณภาพและด้านการบริหารจัดการเงินและงบประมาณ ตามลำดับ (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (X1) ด้านการพัฒนาชุมชน (X3) และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (X5) ตามลำดับ และ (3) จำเป็นจะต้องมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อความสุขของประชาชนในชุมชนอย่างมีคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนในการวางแผนและการติดต่อประสานงานและการสร้างการบริการที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และควรมีการระดมสมองในการบริหารจัดการเงินและงบประมาณอย่างมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้เพื่อความอยู่ดี กินดี มีสุข ของประชาชนในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่, การปฏิบัติงาน, บุคลากรส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research are (1) to study new approaches to public administration, (2) to study factors affecting new approaches to public administration, and (3) to study approaches to new approaches to public administration. Performance of local personnel the sample group includes 400 local government personnel in the northeastern region and the target group includes Local administrators in the northeastern region, 20 people The researcher used a mixed methods research method Between qualitative and quantitative research Using quantitative research using frequency distribution statistics and percentage of respondents Analyzed by presenting in tables using mean statistics and standard deviation Multiple regression analysis using sequential variable selection method Accompanying the discussion of results and descriptive data analysis by selecting and classifying data. Organize information systematically Prepare data editors and analyze data Then use the data to write a report according to the objectives of the research study. The research results found that: (1) New government management in the operations of local personnel in the northeastern region. Overall, it is at a moderate level. They can be arranged in descending order as follows: The most valuable aspect is good governance in creating quality services and managing money and budgets, respectively 2) Factors affecting the new government management approach in the performance of local personnel in the northeastern region. Statistically significant are participatory administration (X1), community development (X3), and creative thinking (X5), respectively and (3) it is necessary to have good governance for the happiness of the people in the community with quality participatory management By relying on network partners to take part in planning, coordinating and creating more quality services And there should be brainstorming to manage money and budgets with transparency and accountability for the well-being, good eating, and happiness of the people in the community effectively.

Keywords: New Approaches to Government Management, Operations, Local Personnel

บทนำ

การปรับเปลี่ยนการบริหารภาครัฐตามแนวคิดที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการบริหารในการปฏิบัติงานของภาครัฐและเพิ่มการตอบรับของประชาชนให้มากขึ้น การปรับใช้หลักของการบริหารภาครัฐขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่ายของภาครัฐในการปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิดและวิธีการทำงานให้ประสบความสำเร็จร่วมกัน โดยนำแนวคิดของการบริหารภาครัฐแนวใหม่มาประยุกต์ใช้และผสมผสานกับหลักการประชาธิปไตยที่เน้นการสร้างระบบราชการโดยมีลักษณะระบบเชิงประสิทธิภาพ โดยประเมินผลการปฏิบัติราชการตามหลักการบริหารที่ดีมีการนำหลักการและเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนระบบและนโยบาย โดยอาศัยจากการวิเคราะห์แนวโน้มภายในประเทศ พบว่า การบริหารจัดการภาครัฐในของผู้นำชุมชนยังต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาระบบในการทำงาน ที่เชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายแบบบูรณาการกับหน่วยงานในส่วนอื่นๆ เพื่อเพิ่มการให้บริการประชาชนให้มีมาตรฐานอย่างครบกระบวนการบริหารจัดการที่ดี (ชัตติยา ค้วงสำราญ, 2564)

การดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านที่ผ่านมาพบว่า ยังคงประสบปัญหาการขาดการนำแนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ไปปรับใช้ในการดำเนินงานของตน โดยเห็นได้จากการที่เมื่อมีกระแสการกระจายอำนาจไปสู่ผู้นำชุมชนบางพื้นที่เกรงว่าตนเองจะสูญเสียอำนาจ ได้ออกมาต่อต้านการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในการปฏิบัติงาน รวมถึงปัญหาการผูกขาดอำนาจและสั่งสมอิทธิพลในพื้นที่พบว่าการบริหารและดำเนินงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในประเทศไทยปัจจุบันมีระดับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่อยู่ในระดับปานกลาง และประสบกับปัญหาการขาดปัจจัยทางการบริหารได้แก่ การขาดการวางแผน ภาวะผู้นำ ขาดการประสานการดำเนินงานกับ องค์กรในพื้นที่และการประเมินผลเพื่อควบคุมการบริหารงาน ขาดการรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยดังกล่าวเป็นเครื่องชี้ว่านักวิชาการได้ให้ความสนใจในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่และงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้ใหญ่บ้านมากพอสมควร (บุญเพ็ง สิทธิวิชา, 2566)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเจริญรุ่งเรืองในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันได้มีการร้องเรียนพอสมควร ทั้งในด้านความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการบริหารแบบแบบใหม่ ความเข้าใจในธรรมาภิบาล การประเมินผลและการใช้อิทธิพลของตำแหน่ง จากเหตุผลดังกล่าว จึงนำมาซึ่งการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลวิจัยจะได้แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาแผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นใน

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อพัฒนาบทบาทหน้าที่ของบุคลากรส่วนท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3,617,208 คน (ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2560)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของ

บุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือ จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.800 โดยใช้วิธีของ Cronbach จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน ดังนี้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนา และปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงานเพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณาธิกรณข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความ และการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัย

1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	3.07	0.27	ปานกลาง
ด้านการสร้างการบริการที่มีคุณภาพ	3.06	0.46	ปานกลาง
ด้านการบริหารจัดการเงินและงบประมาณ	3.04	0.58	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.03	0.58	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.58) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ($\bar{X}=3.07$ S.D.=0.27) รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้างการบริการที่มีคุณภาพ ($\bar{X}=3.06$ S.D.=0.46) และด้านการบริหารจัดการเงินและงบประมาณ ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.58) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับตัวแปรที่ ได้รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	-.763	.674	-	-1.132	.258	-	-
ด้านการบริหารงาน แบบมีส่วนร่วมX ₁	2.128	.056	.732	39.412	.000*	2.107	2.328
ด้านการวางแผนแบบ มีส่วนร่วมX ₂	-.283	.017	-.420	-16.613	.267	-.317	-.250
ด้านการพัฒนาชุมชน X ₃	.326	.089	.270	7.011	.000*	.450	.801
ด้านการติดต่อ ประสานงานX ₄	1.605	.075	.878	21.524	.579	1.458	1.752
ด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์X ₅	-.534	.051	-.514	-12.324	.000*	-.735	-.533
ด้านการดูแล ประชาชนX ₆	-.005	.029	-.007	-.186	.852	-.061	.051
SE _{est} = ±.22517 R = .960; R ² = .962 ; Adj. R ² = .962; F = 101.641; p-value = 0.01							

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (X₁) ด้านการพัฒนาชุมชน (X₃) และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (X₅) ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 2.128 .326 และ -.534 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ด้านการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (X₂) และด้านการดูแลประชาชน (X₆) ตามลำดับ

3) แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปได้ดังนี้

พบว่า จำเป็นจะต้องมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อความสุขของประชาชนในชุมชนอย่างมีคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนในการวางแผนและการติดต่อประสานงานและการสร้างการบริการที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และควรมีการระดมสมองในการบริหารจัดการเงิน

และงบประมาณอย่างมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้เพื่อความอยู่ดี กินดี มีสุข ของประชาชนในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้านการสร้างการบริการที่มีคุณภาพและด้านการบริหารจัดการเงินและงบประมาณ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานส่วนท้องถิ่นยังแก้ไขปัญหาไม่ถูกต้องตรงต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล (2565) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มีผลต่อการปฏิรูประบบราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ด้านการทบทวนบทบาทภาครัฐ ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ ด้านการวัดผลการปฏิบัติงาน ด้านการเลียนแบบการจัดการภาคเอกชน และด้านความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก การปฏิรูประบบราชการ ด้านการปฏิรูปวิธีการบริหารจัดการ ด้านการจัดโครงสร้างราชการให้เหมาะสม ด้านการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจของราชการ ด้านการปฏิรูปการบริหารงานบุคคล และด้านการปฏิรูประบบงบประมาณอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่และการปฏิรูประบบราชการ ด้านการปฏิรูประบบราชการการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก และ 3) รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่และการปฏิรูประบบราชการ มีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระณัฐภูมิ พันทะลี และคณะ 2566 ความเหลื่อมล้ำทางสังคมไทยในยุคชีวิตวิถีใหม่ มีปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ชีวิต และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากที่เคยออกจากบ้านเพื่อไปทำงานไปโรงเรียนต้องหันมาทำทุกอย่างที่บ้าน ทำให้เกิดช่องว่างของรายได้และทรัพย์สิน ส่งผลกระทบระยะยาวไปสู่ความเหลื่อมล้ำในสังคม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (X1) ด้านการพัฒนาชุมชน (X3) และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (X5) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรวิชัย เปรมชื่น (2562) การส่งเสริมการบริหารจัดการภาครัฐของไทย ผลวิจัยที่ค้นพบ คือ ภูมิบริการที่มีประสบการณ์จากการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับหน่วยงานภายนอกจะมี ชีตความสามารถในการเพิ่มการบริการงานที่มีนวัตกรรมได้ (innovation services) ในส่วนกรมนโยบายเน้นให้ความสำคัญต่อการมุ่งรักษามาตรฐานระบบงานและเน้นการจัดทำนโยบายส่วนจังหวัดมุ่งรักษามาตรฐานความนิยมด้วยกิจกรรมบริการที่เข้าถึงภาคประชาชน ทั้งนี้มีข้อเสนอว่าการส่งเสริมให้ส่วนราชการในระดับกรมและจังหวัด หากสามารถนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐทั้ง 7 ด้าน มาพัฒนาระบบงานเพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มในองค์การและผู้รับบริการและต่อยอดนวัตกรรมสม่ำเสมอ จะส่งผลต่อการยกระดับการ

พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของรัฐแบบก้าวกระโดดเทียบเคียงส่วนราชการในและต่างประเทศชั้นนำได้อย่างยั่งยืน

จำเป็นจะต้องมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อความสุขของประชาชนในชุมชนอย่างมีคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนในการวางแผนและการติดต่อประสานงานและการสร้างบริการที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และควรมีการระดมสมองในการบริหารจัดการเงินและงบประมาณอย่างมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้เพื่อความอยู่ดี กินดี มีสุข ของประชาชนในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวิชญ์ อภิธรรม (2566) รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่ส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะเขตเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต. ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่ส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะค้นพบรูปแบบดังประเด็นดังนี้การกำหนดนโยบาย เป้าหมายขององค์กรให้ชัดเจน ลดบทบาทและปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานให้มีขนาดเล็กลง เพื่อเพิ่มความสามารถในการสร้างทีมผู้บริหารรวมทั้งการประยุกต์ใช้วิธีการจัดจ้างและการแข่งขันประมูลงานเพื่อลดต้นทุน ส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาสมรรถนะของตนเอง นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาให้บริการประชาชนเปิดโอกาสประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาและติดตามประเมินผลพร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผย

สรุป

การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้านการสร้างบริการที่มีคุณภาพและการบริหารจัดการเงินและงบประมาณ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาชุมชน และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจำเป็นจะต้องมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อความสุขของประชาชนในชุมชนอย่างมีคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัยภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนในการวางแผนและการติดต่อประสานงานและการสร้างบริการที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และควรมีการระดมสมองในการบริหารจัดการเงินและงบประมาณอย่างมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้เพื่อความอยู่ดี กินดี มีสุข ของประชาชนในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

มีการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่น จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาในด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้านการสร้างบริการที่มีคุณภาพและการบริหารจัดการเงินและงบประมาณ และต้องอาศัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงาน คือ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาชุมชน และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจำเป็นจะต้องมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อความสุขของประชาชนในชุมชนอย่างมีคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัย

ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนในการวางแผนและการติดต่อประสานงานอย่างรอบด้านและครอบคลุมเพื่อประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่น โดยให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทสร้างนโยบายและแผนการบริหาร ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารหรือบุคลากรควรมีส่วนร่วมในแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่น ควรมีการถ่ายทอดศาสตร์และนำแผนมาปรับใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานให้เกิดความชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

2.1 ควรหาปัจจัยเพิ่มเติมมาเป็นเครื่องมือในการค้นหาศักยภาพและหาแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นให้กับองค์กรและหน่วยงานที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรหาแนวทางที่สามารถนำมาพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มบทบาทของบุคลากรและผู้มาติดต่อรับบริการที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรสร้างกระบวนการทัศน์ของบุคลากรแห่งการเปลี่ยนแปลงในแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่น ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นที่ส่งผลต่อความสำเร็จและสามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็ง ทั้งวิธีคิด วิธีปฏิบัติ ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถนำไปเป็นแบบอย่างที่มีประโยชน์และประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา.(2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ:

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

- ชัตติยา ตัวงสำราญ. (2564). ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการระดมทรัพยากรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, วารสารศิลปะการ จัดการ 5(2), 501 – 512.
- จิรัฏฐ์ ฉัตรเบญจนันท์. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ ค.ด. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ธัชฎามาศ อุไรวรรณ. (2566). รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มีผลต่อการจัดบริการ สาธารณะเขตเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา 13(1), 24-41.
- บุญเพ็ง สิทธิวงษา. (2566). การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยติดเตียงในพื้นที่ จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี 4(2), 15-24.
- ประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล. (2565). การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มีผลต่อการปฏิรูประบบราชการของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ กรุงเทพมหานคร, วารสารรัชต์ภาคย์ 16(48), 459-476.
- พระณัฐวุฒิ พันทะลี. และคณะ (2566). ความเหลื่อมล้ำทางสังคมไทยในยุคชีวิตวิถีใหม่. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 5(2), 185-209.
- สรวิชัย เปรมชื่น. (2562). การส่งเสริมการบริหารจัดการภาครัฐของไทย. วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาใน กลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์ 5(1), 214-228.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics an introductory analysis. New York Harper & Row.